

V I E N Y B Ė

Paveiksluotas Amerikos lietuvių savaitraštis

73 M. 31 N.

BROOKLYN, N. Y.

1959 M. RUGPIŪCIO (AUGUST) 14 D.

Tel. APplegate 7-7257

KAINA 15 C

Dabar

JUOZAS TYSLIAVA

Žmonės, kurie tik vakar džiaugėsi Pavergtųjų Valstybių Savaitės paskelbimu, dabar yra susirūpinę:

Ką reiškia Chruščiovo kelionė į Ameriką ir Eisenhowerio revizitas Sovietų Sąjungoje?

Ar tai reiškia, kad Rytai su Vakariais pagaliau taikinsis? Jei taip, tai kaip tada bus su tomis valstybėmis, kurias dabar Amerika laiko pavergtomis?

Kaip bus su Lietuva, Latvija ir Estija? Ypač jeigu dar imtų ir atvyktų visų tų "tarybinių" respublikų premjerai...

Kaip ten bebūtų, šia proga verta prisiminti Eisenhowerio kelionę į Korėją: tada, prieš rinkimus, taip pat buvo kalbama apie taiką. Bet taikos Korėjoje dar ir dabar, antrajam prezidento Eisenhowerio terminui baigiantis, nėra.

Nėra ir nebus, nes karo paliaubos, tai dar ne taika. Nebent Eisenhoweris su Chruščiovu pasikeistų vietomis: pirmasis apsigyventų Kremliuje, o antrasis — Baltuosiuose Rūmuose...

Tuo metu, kai dėl naujos valstybės gimimo, nuo New Yorko iki Honolulu, Amerika šoko hula hula, tai vienas atsakingas Kentucky valstybės pareigūnas pareiškė:

"Mūsų valstybė turėtų pasitraukti iš unijos ir prašyti užsienio pagalbos."

Kitais žodžiais, daugelis Amerikos valstybių, dėl negalėjimo subalansuoti savo biudžetų, yra priėjusios liepto galą, ir panašūs nusiskundimai girdimi nuo Bostono iki Sacramento.

Pavyzdžiui, Michigano valstybė, prieš 10 metų turėjusi 25 milijonų dolerių perteklių, šiandien yra 75 milijonų dolerių deficito "skylėje".

Panašiai yra su Minesotos, Ohio, Kalifornijos ir Massachusetts valstybėmis.

Negeriau yra ir su didmiesčiais, kaip New Yorku ir kitais. Visur tematoma viena išeitis: nauji mokesčiai ir griežtas piliečiui už gerklės.

Tėvynės Balsas išidėjo nuotrauką su tokia parašte: "Svečiai iš JAV gėrisi Vilniaus panorama, atsiveriančia nuo Gedimino kalno."

O toje nuotraukoje — Rojus Mizara, pasirėmęs ant Gedimino pilies bokšto sienos, rodos, gatavas pragysti:

"Antai pažvelki. Tai Vilnius rūmais Dunkso tarp kalnų plačiai."

KREPŠININKŲ VADOVAS VALDAS ADAMKAVIČIUS ĮTEIKIA LIETUVOS VAIZDŲ ALBUMĄ MONTEVIDEO VICEBURMISTRUI.

KREPŠINIO DIDVYRIAI NEW YORKE

SIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ RINKTINĖ, ŽAIDUSI TRISPALVĖS ŽENKLE, STEBINO PIETŲ AMERIKĄ

Ši savaitgalį New Yorko lietuviai pasitinka nekasdienius svečius. Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio rinktinė, penkias savaites viešėjusi penkiose Pietų Amerikos valstybėse, savo išvykos baigmei užsuko į New Yorką trijų dienų viešnagai.

Trylikos sporto apaštalu (dešimt žaidėjų ir trys vadovai) verti visuotinės pagarbos. Jiems padėka, kad savo smailščiu žaidimu atstovavę lietuviškąjį krepšinį, jie paliko ryškų pėdsaką skardindami lietuvių vardą, kaip jis Lotynų Amerikoje dar niekad nėra skambėjęs.

Amerikos lietuviams gana gerai pažįstamas, 10 metų atbuvęs Silire, Vincas Uždavinys rašo, kad "į Vilniaus aerodromą plaukė plaukė mašinos sutikti svečių — važiuo jaunos moterys tautiniais rūbais pasipuošusios, o jų rankose žydėjo glėbiai rožių, žaliavo lietuviškos rūtės, margavo jurginai ir kitos gėlės."

Zodžiu, "jaudinantis susitikimas", anot Uždavinio.

Būna ir daugiau jaudinančių susitikimų: Žmonės grįžta iš Sibiro... be teisės gyventi savo tėviškės pastogėje, bet Vincas Uždavinys apie tai nerašo.

Mat, "grįžimo į tėvynę komiteto laikraštis" į Sibirą nesunčiamas.

KESTUTIS ČERKELIŪNAS

Negalutinėmis žiniomis (stinga pasekmių iš paskutinio kelionės tarpsnio: Rio de Janeiro ir Venecuelos), iš vienuolikos rungtynių mūsiškiai nuskyne devynias pergales.

Išskirtiniai laimėta Montevideo, kur miesto rinktinė, tolygi Urugvajaus, po geros kovos nugramzdinta 80-70. Spaudoj, per radiją ir televiziją lietuvių

TARPTAUTINIAI UZKULISIAI

pasiekimas buvo iškaišytas panygyrikom.

Sunku išvaizduoti tą entuziazmo bei džiūgesio versmę, vaivorykšte išsiliejusia po šios išpūdingos pergalės.

Rinktinės žaidikai virpėjo iš džiūgumo, savo vadovą Vytautą Grybąuską išnešė ant rankų, o rungtynes stebėję Montevideo lietuviai verkė laimės ir pasididžiavimo ašaromis. Vienas susijaudinęs tautietis priešės prie komandos, tarė: "Vy-

rai, šią naktį mano sūnų Jūs padarėte lietuviu patriotu."

Atrodė, jog vien šios rungtynės buvo vertos visos išvykos. Garsas apie lietuvių krepšininikus nusklido į Braziliją ir ten skubiai parinkti stipresni varžovai nei iš anksto buvo numatyti.

Betgi ir šia mūsiškiai nepalūžo. Porto Alegre rinktinė krito 92-54 ir dienraštis Diario de Noticias pažymėjo, kad lietuvių komanda spindėjo ir kai kuriais atžvilgiais net Pra-

(Nukelta į 12 psl.)

Chruščiovo Amerikoje laukiant

Diplomatijos išsigimimas. Užsienio reikalų ministrai nužeminti į paprastus raštininkus. Kaina už tinkamą Nixono pasirodymą Rusijoje: pakvietimas Nikitos į Ameriką. Jis siekia dramatiško Sovietų Amerikos santykių pagerėjimo įrodymo.

"A disgraceful performance," negarbingu spektakliu — pavadino londoniškis Daily Express Nixono kelionę į Rusiją. Toji kelionė buvusi naujos diplomatijos, iš kurios laikraštis nieko gero nesitiki, pradžia. Tik grįžimas prie senosios slaptosios diplomatijos galėtų patikrinti taiką (Back to the days of secret diplomacy is the best prospect for the world peace).

Kas gi yra diplomatija? Vienas iš populiariausių jos apibūdinimo skamba taip:

Diplomacy is to do and say

The nastiest thing in the nicest way

— atseit, pasakyti ir padaryti bjauriausius dalykus pačiu maloniausiu būdu. O diplomatai yra žmonės, kurie tai padaryti moka. Deja, antrasis pasaulinis karas ir atominis amžius tokią diplomatijai padarė galą. Užsienio politika taip susimaišė su vidaus politikos išrokavimais, kad užsienio reikalų ministerio rolės neteko turėto orumo. Gali beveik sakyti, kad J. F. Dulles mirs visame pasaulyje neliko ne vieno įtakingo užsienio politikos vedėjo. Po pirmojo pas. karo laikra-

čiuose buvo linksmuojamos Clemanceau, Stressemanno, Briando, Keloggo ir kitų užsienio reikalų ministrų pavardės, nūdienai užsienio reikalų ministrai pasislėpė vyriausybės galvų šešėlyje, jie buvo iš užsienio politikos vairuotojų nužeminti į paprastus raštininkus. Taip kaip po Dulles mirties visą atsakomybę už užsienio politiką krenta ant prezidento Eisenhowerio, taip jau anksčiau Vokietijos užsienio politiką tiesiogiai tvarko Adenaueris, Prancūzijos de Gaulle, Britanijos Macmillanas, na ir sovietų — pats Nikita Chruščio-

(Nukelta į 4 psl.)

ADVOKATĖ SUSANNE P. ŠALNIERĖ

Neseniai Lenox viešbutyje, Bostone, advokatei Susanne P. Šalnierėi jos kolegai ir bendradarbiai surengė atsivėlinimo bankietą. Mat, advokatė Šalnierė, baigusi Bostono University Law School, 19 metų buvo Board of Review of the Massachusetts Division of Employment Security narė. Dabar ji pasitraukė iš tų pareigų, kurių terminas baigėsi perėitą kovo mėnesį.

Gubernatorial Leverett Saltonstall, Robert Bradford ir Christian Herter, dabartinis Valstybės Sekretorius, adv. S.

P. Šalnierė pakartotinai skirdavo toms pareigoms. Bankete dalyvavo įvairių tos divizijos skyrių viršininkai. Be įvairių kalbų, jai buvo įteiktas deimantinis rankinis laikrodėlis.

Advokatė S. P. Šalnierė buvo pirmininkė: Massachusetts Federation of Business and Professional Women's Clubs, Massachusetts Association of Women Lawyers, Zonta Club of Boston ir kitų organizacijų. Po ilgesnių atostogų, advokatė Šalnierė, kartu su vyru adv. A. O. Šalna, ir toliau aktyviai veiks advokatūros praktikoje.

Didžiausia paminklų gamybos įmonė Chicagoje

**SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.**

HAROLD E. NELSON
Prezidentas

3914 West 111th Street
CHICAGO, ILLINOIS

(Prie Šv. Kazimiero kapų)

TELEFONAS:
BEDARCREST 3-6335
KALBA LIETUVISKAI

Trečiokas Agency

SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTŪRA

- KELIONĖS - visokiomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Įvairiausios ekskursijos. Sudaromi ir tvirtinami imigracijos bei kelionių dokumentai.
- PINIGAI - su pilnu užtikrinimu siunčiami į visus pasaulio kraštus, įskaitant ir rusų okupuotus. Persiuntimas į Lietuvą iki \$300 kainuoja \$1.65. Už \$1 išmoka 10 rublių.
- APDRAUDA - visokiausios rūšies sutvarkoma per geriausias ir tvirtiausias kompanijas.
- NUOSAVYBIŲ - pirkimo, pardavimo ir finansavimo reikalais sąžiningas pataravimas.
- FEDERALINIŲ MOKESČIŲ - Income Tax - paruošimas.

ALBINAS ir KAZYS TREČIOKAI
311 WALNUT STREET, NEWARK, N. J.
Telefonas: MARKET 2-4867

ARGENTINOS LIETUVIAI TAIP PAT NUKENTĖJO NUO POTVYNIŲ

Argentinos Lietuvių Balsas praneša apie baisius potvynius, neseniai ištikusius netoli Buenos Aires esančių salų gyventojus. Laikraštis rašo:

Vien šių salų gyventojams padaryti sekanti nuostoliai: Sunaikinta medienos \$100,000,000 vertės; gyvenamųjų namų sugriauta \$50,000,000 vertės; kiti 50 milijonų pezu nuostolių padaryta vaisių sunaikinimu ir žuvusių gyvulių vertė siekia \$30,000,000.

Kiti \$250,000,000 nuostolių padaryta vaismedžių sunaikinimu. Po 1940 metų po-

tvynio vaismedžiai buvo tik ką atauginti. Dabar vėl ims 20 metų darbo kol bus išauginti sodai. Ten dirbę darbininkai apledo salas ir išsikėlė į miestus darbo ieškoti. Liko tik savininkai, kurie savo praktiku pelkes buvo pavertę derlingomis dirvomis, sodais ir dirbtuvėmis. Jie liko be nieko.

Visi saliečiai lietuviai skaudžiai nukentėjo. A. Ramanauskas su reikalais buvo iš salų išvykęs. Gelbėdamas savo gyvybę jo žmona, ponė Lūda, sėdusi savo laivan plūduriavo audringose vėsmėse, o vandens vėrpetai sunaikino visą in-

ventorių ir nuncė nukirstus medžius.

Potvynis baisiai sunaikino A. J. Burokus. Jie patys ant stogų išsigelbėjo, bet vanduo nusiautė viską: Gyvulius, paukščius, inventorių ir lentpjūvę. Jų puošnus namas paverttas griozdais. Sunaikintas moderniškas įrengimas ir net sienas puošusieji originaliai dailininko Jono Rimšos ir dailininkės Onos Draugelytės-Kučinskienės piešti paveikslai.

Tigrės salose skaudžiai nukentėjo ir kiti lietuviai. Jurgio Matusevičiaus namai buvo apsemti iki antro aukšto. V. V. Petrylos lentpjūvė su gyvenamu namu sugriauti. Nukentėjo ir V. Sakalauskas, K. Vainoniai ir Tumosa, ir kiti sostinės gyventojai, turinti savo vasaminius salose.

Vyriausybė organizuoja pašalpas maistu ir rūbais, kol Entre Rios provincijos bankas pradės duoti paskolas.

Ponia Birutė Pellegrini ir ponė Erika Tartorelli, abi latvių tautybės pirmos pasiuntė paramos rūbais skaudžiausiai nukentėjusiems A. J. Burokams. Šis potvynis buvo baisiausias Argentinos istorijoje. Jis buvo didesnis ir už 1902 metų potvynį, kuris įvyko salose dar mažai kam tebegyvenant.

Dr. Rimas Vienužis, vienintelis gydytojas Hampshire, Ill., su šeima išvyko dviem savaitėms atostogų į Colorado. Dr. Vienužis yra Vienybės skaitytojas.

LOS ANGELES, CALIF. - O. Bakšienė su jaunesniuoju sūnum Kęstučiu, praleisti atostogas, išskrido į Washington, D. C. ir New Yorką, kur numatė išbūti apie porą savaitių.

Keliaudamas (automobiliu) per Ameriką, čia kelioms dienoms sustojo Fr. Šeštokas iš Floridos. Apsistojo pas Ch. Lukšį Santa Monikoje. Fr. Šeštokas turėjo puikios progos susipažinti su daugeliu Los Angeles lietuvių, nes Ch. Lukšis savo svečių buvo atvežęs į Lietuvių Dienų piktiną, kuris buvo sutraukęs nepaprastai didelį skaičių lankytojų iš Los Angeles miesto ir tolimų apylinkių.

Antanas Vosylus, gyvenęs ilgiau Brazilijoje, atvykęs Amerikon pastoviai įsikūrė Los Angeles mieste.

Los Angeles Tarptautinis Institutas (valdinė miesto įstaiga) Lietuvių Bendruomenės tau-

tinų šokių grupei atsiuntė 70 nemokamų bilietai į čia gastroliujančio New Yorko baletu trupės spektaklius. Lietuvių grupė kasmetai dalyvauja to instituto ruošiamame įvairių tautų dainų ir šokių festivalyje.

Long Beach Lietuvių Klubas savo paskutiniame susirinkime, tarpe kitų einamųjų reikalų aptarimo, nusistatė kitais metais iškilmingai paminėti vasario 16. Iki šiol Long Beach lietuviai vasario 16 minėti atvykdavo į Los Angeles. Klubui pirmininkauja V. Archis. Šin susirinkimam iš Los Angeles buvo nuvykęs Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apygardos pirmininkas K. Liaudanskas.

Traun's BARAS IR RESTORANAS
AUGUST TRAUN - Savininkas

N. E. cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POPlar 9-9352

kur atostogauti?

NAUJAI ATREMONTUOTA LIETUVIŲ VASARVIETĖ

Lake Hotel

7th ir Park Ave. kampas, ASBURY PARK, NEW JERSEY

Vasarvietė gražiausioje pajūry vietoj, vienas ir pusę bloko nuo jūros ir Monte Carlo Pool.

Svečių patogumui veikia lietuviškas restoranas. Mūsų baras ANCHOR ROOM žinomas savo puikia atmosfera. Šokiams groja džiaz'o orkestras.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

LAKE HOTEL, 7th ir Park Ave., ASBURY PARK, N. J.
Telefonas: PR 4-7788, PR 6-9671, PR 6-9619

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 3-1800

KUN. A. TRAKIS iš Chicagos lanko rytines kolonijas ir laiko pamaldas lietuviams evengelikams. Po jau įvykusių pamaldų Clevelande, kun. Trakis laikys pamaldas rugpiūčio 16 d. Waterbury — šv. Jono bažnyčioje ir rugpiūčio 23 d. First Luth bažnyčioje Boston, Mass. Be to, rugpiūčio 30 d. laikys pamaldas Montrealy ir rugsėjo 6 d. Hamiltone, Kanadoje. Visur po pamaldų vyksta arbatėlės, kur tarp kita ko rodomas spalvotas filmas iš Chicagos Tėviškos lietuvių evangelikų liuteronų parapijos gyvenimo naujoje bažnyčioje. Nuotraukoje: kun. A. Trakis su parapijos pirmininku E. Simaičiu ir vicepirm. M. Juozupaičiu ir konfirmandais — Irena Srugyte, Rūta Puodžiūtė, Rūta Srugyte, Anelė Mikaityte, Gervydu Buntinu, Algimantu Jakovičium, Arvydu Trumpjonu, Augustu ir Gerardu Mikaičiais.

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS CLEVELANDE

Rugs. 6 ir 7 d. įvyks antras Amerikos ir Kanados lietuvių gydytojų ir dantų gydytojų suvažiavimas. Vieta: Sheraton — Cleveland Hotel, 20 Public Square, Cleveland, Ohio.

Kviečiami dalyvauti visi lietuviai ir lietuvių kilmės gydytojai ir dantų gydytojai su žmonomis. Bus 12 pranešimų medicinos temomis ir visuomenės klausimais. Suvažiavimui baigiantis, įvyks koncertas ir banketas. Suvažiavimą šaukia Amerikos Lietuvių Gydytojų

Sąjunga; ji apjungia JAV ir Kanados gydytojus ir dantų gydytojus, kurių priskaitoma virš 400.

Dėl suvažiavimo programos, nakvynės užsakymo ir kitų informacijų prašoma kreiptis į New Yorko L. Gydytojų Dr-jos sekretorius:

Dr. P. Legeckas, 85-19 164th St., Jamaica 32, N. Y.

Dr. Anastazija Goeldneris, 61-33 159 St., Flushing, N. Y.

DR. V. TERCIJONAS

Paskutinės Lietuvos Karo Mokyklos laidos sukaktis

Po 20 metų (po 3 metų mokymosi klausyti ir įsakyti) 107 vyrai paliko Karo Mokyklą. Dar kartą — "Ginklu gerbkl — sutinkant augstuosius svečius, kariuomenės ir valdžios atstovus. Dar kartą kariūniškos pamaldos prieš išeinant į savarankų kario gyvenimą. Dar kartą: "Aš prisiekiu Visagallo Dievo akivaizdoje..." Dar kartą nuskambėjo 20 laidos kariūnų daina Augštosios Panemunės šlaituose, ir pasibaigė 3 metų įtempto darbo ir mielo kariūniško gyvenimo dienos.

Karas jau švaistėsi savo mirties šmėklo-mis Europoje. Mūsų pietų kaimynas, dar taip neseniai grėšinęs ultimatumais, leido paskutinius atodūsius prispaustas stipresnio už jį. Karas artėjo prie Lietuvos sienų. Jaunieji vyrai, vos palikę Karo Mokyklos sienas, atsidūrė gyvenime pilname staigmenų, skubotumo, netikrumo. Ne nuo šių vyrų priklausė Lietuvos valstybės tolesnis kelias, ne nuo jų parėjo Tautos, o kartu ir jos kariuomenės tragedija. Bet reikia pasakyti, kad šių vyrų dauguma iki paskutinio momento gyveno savo priesaikos žodžiais. Karo

audrai palietus mūsų šalį, daugelis iš 20 laidos vyrų atsidūrė sovietų kalėjimuose. Daugelis iš jų žuvo atsipalaiduodami iš teritorinio korpuso, ar kovodami partizanų eilėse. Kiti iš jų pailso Rusijos plotuose ir atgule amžino poilsio.

Nedaugelis iš 20 kadro kuopos randasi laisvajame pasauly puoselėdami viltį būti naudingiems kylant Lietuvai.

Rugsėjo 16 d. sukanka lygiai 20 metų nuo paskutinės Nepriklausomos Lietuvos Karo Mokyklos laidos išleistuvių. Chicaguje gyvenantieji šios laidos

ginklo draugai ruošia suvažiavimą, pobūvį arba karišku terminu sakant — "kuopos patikrinimą". Suvažiavimas įvyks rugsėjo 6 dieną. (Labor Day savaitgalyje).

Kviečiami visi XX-tos laidos vyrai dalyvauti su šeimomis. Pagerbsime savo žuvusius, atstatysime ryšį, kuris taip tarpuriai jungė mus tuos laimingus trejus metus: ar tai lipant į IV Fortą, ar puolant šilosečių augštumą, ar ginantis Batrakų kalvose. Atsiminkime, dar už 20 metų visai nuvyt balta ramunė ir gal šiandien dar vienintelė proga atgauti jaunystės prisiminimus, sustiprinti Tėvynės meilę, pakurstyti pasiryžimus.

Laiko neperdaug liko. Ar galėsite dalyvauti asmeniškai ar ne, rašykite (net būtinai ir greitai).

ED. ČIŽINAUSKAS
16550 Fulton Terrace
Tinley Park, Illinois

Praneškite adresus ginklo draugų, kurių žinote, tiksliai bandys asmeniškai susisiekti.

Iki pasimatymo Chicagoe! BUDETOJAS

Padėkime Lietuviu Bibliografinėi Tarnybai

Lietuvių Bibliografinė Tarnyba buvo bibliografo A. Ružancovo ir inž. S. Šimkaus įsteigta 1945 m. LBT, talkininkaujant prof. Vaclovui Biržiškai, Č. Grincevičiui, prof. Z. Ivinskui, P. Jacikevičiui, V. Lišauskui, B. Kvikliui ir N. Ružancovienei, suregistravo per 14 paskutiniųjų tremties metų daugiau kaip 2500 knygų ir brošiūrų, lietuvių išspausdintų tremtyje ir išėivijoje. Leidinių sąrašas buvo paskelbtas KNYGŲ LENTYNOJE, kurią leido LBT, vėliau Vlikas, paskui JAV LB Kultūros Fondas, o dabar Čikagos Lietuvių Literatūros Draugija. KNYGŲ

LENTYNA yra taip pat suregistravusi per 50,000 svarbesnių periodikos straipsnių.

Šiuo metu LBT turi daug sunkumų darbą tęsti reikalingu platumu dėl lėšų stokos. Norėtume todėl atkreipti knygų, žurnalų ir laikraščių leidėjų dėmesį į LBT darbo svarbumą lietuvių kultūrai ir prašyti siuntinėti jai savo leidinius, bet kurie lietuvių Lietuvos ar lietuvių tautos ir kultūros reikalus. Tie leidiniai reikalingi įtraukti į bibliografines žinias. Šiuo pat yra prašomi ir visi lietuvių mokslininkai, kurie planuoja leisti savo darbus svetimomis

kalbomis, o taip pat organizacijos siuntinėti savo veikalus, statutus, apyskaitas, programas ir kt. LBT. Ji visa suregistruos ir perduos Pasaulio Lietuvių Archyvu Čikagoje saugoti. LBT adresas: Lithuanian Bibliographical Service, 1132 Walnut St., Danville, Ill. VLIK PREZIDIUMAS

A. ANDRIUSKEVIČIUS
Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIŲ
495 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-2318

SIUNTINIAI SIUNČIAM I SOVIETŲ RUSIJĄ

UKRAINĄ, LIETUVĄ, BALTGUDIJĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS
Pasinaudok patikimu, kruopščiu ir greitu mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

135 WEST 14th STREET
NEW YORK 11, N. Y.

Atdara kasdien nuo 9 - 6;
Sekmadieniais nuo 9 - 4.

Licensed by USSR
Tel. CHELSEA 3-2583

141 Second Avenue
NEW YORK CITY
Tel. GRamercy 5-7430

39 Raymond Plaza W.
NEWARK, N. J.
Tel. MArket 2-2877

132 Franklin Ave.
HARTFORD, CONN.
Tel. CHapel 6-4724

900 Literary Rd.
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. TOWER 1-1461

332 Fillmore Ave.
BUFFALO 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674

308 W. Fourth Street
BOSTON 27, MASS.
Tel. ANDrew 8-5040

11339 Jos Campau
DETROIT 12, MICH.
Tel. TOWNsend 9-3980

632 W. Girard Ave.
PHILADELPHIA, 23, PA.
Tel. WALnut 5-8878

Mūsų didžiulė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstančiams klientų, visus geriausiai patenkina. Mūsų firma 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 val. ir adresatą pasiekia per 6 - 7 savaites (oro paštu laike 7 - 12 dienų). Mūsų raštinėse yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies produktų. Prašykite mūsų nemokamo katalogo su visomis informacijomis apie muitą ir persiuntimą. Atdara kasdien nuo 9 - 6 v. v. Sekmadieniais nuo 9 - 5 val. p.p.

1909 1959
STANDARD FEDERAL
Chicagos stipriausioji įstaiga

- Kodėl netaupyti stipriausioje ir saugiausioje taupymo įstaigoje, kurioje jau per pusę šimto metų lietuviai sėkmingai taupo?
- Kodėl neskolinti iš Standard Federal, kurioje daug sutaupysite?
- Duodam paskolas už 5% - 5½% pagal įmokėjimą.

JUSTIN MACKIEWICH, President
JUSTIN MACKIEWICH JR.,
Executive Vice-President

TURTAS \$66, 206, 126.00
ATSARGOS FONDAS \$6, 087, 682.00

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šest. nuo 9 val. ryto iki 4 val. p. p. Ketvirtad. nuo 9 v. r. iki 8 v. v. Treč. visai neatidroma.

Standard Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
Archer Ave. at Sacramento
PHONE: Virginia 7-1141

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tysliava, Editor & Publisher, 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y., Tel. APplegate 7-7257.
Vytautas Meskauskas, Associate Editor, 2625 S. Harvey, Berwyn, Ill. Tel. Ploneer 9-2588.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn N. Y. Subscription Rates: USA, Canada and other countries \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

"AMERIKA PIRTYJE"

Ši mėnesį sukako 60 metų, kai pirmą kartą Palangoje buvo pastatytas pirmasis lietuviškas scenos veikalas — J. Vilkutaičio-Keturakio komedija "Amerika pirtyje." Vieta spektakliui buvo parinkta Palangoje iš dalies todėl, kad šis Lietuvos pajūrio kurortas tada priklausė Kuršo administracijai, kuri persekiojo lietuvių veikėjų taip, kaip jie buvo persekiojami Vilniaus, Kauno, Suvalkų ir Gardino gubernijose. Naudodamiesi tomis aplinkybėmis, spektaklio rengėjai ir vaidintojai — daugiausia studentai — padarė tą drąsų žygį, kuris tiek kultūrinio, tiek politinio požiūriu turėjo didelės įtakos visam tautiniam lietuvių atgimimui.

Šia proga verta pažymėti, kad tos komedijos "Amerika pirtyje" autorius J. Vilkutaitis-Keturakis, vėliau dar parašęs "Šimtas margų" ir kitus veikalus, buvo laimingas sulaukti nepriklausomos Lietuvos laikų. Dėja, ta jo, kaip ir visos tautos, išikūnijusi svajonė neilgai tvėrė. Bolševikams grįžtant į Lietuvą, autorius su šeima taip pat buvo priverstas bėgti į Vakarų, ir mažai bebrūko, kad jis, kaip ir tūkstančiai kitų mūsų tautiečių, būtų pasiekęs Ameriką, — Ameriką, kurios vardą jis taip gabiai įpynę toje savo komedijoje. J. Vilkutaitis-Keturakis mirė Vokietijoje, kaip tik tomis dienomis, kada jo šeima ruošėsi emigruoti į Ameriką...

Kaip ten bebūtų, bet tas pirmasis J. Vilkutaičio-Keturakio komedijos pastatymas Palangoje buvo lietuviško teatro užuomazga. Tiesa, tai buvo mėgėjų darbas. Bet jau tas faktas, kad tie ir kiti scenos veikalai paskiau buvo statomi po visą kraštą, rodo ankstyvą ir visuotinį mūsų tautos domėjimąsi teatro, menu. Be to, anais mūsų tautinio atgimimo laikais tie spektakliai, tie "lietuviški vakarai" buvo viena iš daugelio priemonių kovai su caro valdžios spauda. Iš jų mėgėjiškų spektaklių, kurie daugiausia buvo statomi ūkininkų klauzuose, vėliau atsirado tikri dramos teatro darbuotojai. Lygia dalimi šiuose mėgėjų vaidinimuose brendo būsimojo lietuviško teatro publika.

Raudonoji vokiečių armija

Visos Rytų Vokietijos gabiausias jaunimas yra telkiamas "savanoriškai" į karo mokyklas. Kai tas jaunimas, jau nebeatsimengs geresnio gyvenimo, baigs aukštuosius karinius mokslus, tik tada galima bus kalbėti apie raudonosios vokiečių kariuomenės grėsmę vakarams.

Kaip jau minėjom, raudonoji vokiečių liaudies armija šiandien, nepaisant jos neblago apginklavimo sovietiniais ginklais, neturi jokios karinės reikšmės dėlto, kad jos karininkai neturi tinkamo karinio išsilavinimo ir yra moraliai visai pakrikę. Jos viršūnėje stovi 100 - procentiniai komunistai savo ištikimybę partijai įrodę veikdami pogrindyje Hitlerio laikais ar pabėgę iš Vokietijos į Sovietų Sąjungą. Daugumas jų apie karinę karjerą niekad nesvajoję ir dabar jos nenori. Jų nuopelnas tačiau yra toks, kad pačioje armijoje jau yra sudarytas platūs partijos tinklas, kuriuo pagalba partija žino, ką galvoja kiekvienas karėivis. Taip pavertusi kariuomenę savo klusnia tarnaitė, partija palyginti vėlai griežėsi antro uždavinio: paruošti tinkamus ir kariniu atžvilgiu kadrus. Atvirumo valandose partiečiai neslepia, kad visi dabartiniai karininkai yra galimai greičiau keistini. Jų vietą turi užimti nauji karininkai, kurie tik dabar baigia 3 metų karo mokyklas. Kaip žinia, Rytų Vokietijoje nėra karinės prievolės, kariuomenė yra sudaryta iš "savanorių," kabutėse todėl, kad praktiškai kiekvieną jaunuolį, kuris vengia stoti į kariuomenę, žiūri ma kaip į liaudies priešą. Atlikusiems kariuomenės tarnybą jaunuoliams žadamos visokios gerybės, kaip aprūpinimas būtais, tarnybomis, teisė stoti į universitetus be konkursinių egzaminų ir t. t. Tuo tarpu tiems, kurie nestoja, daromos visos įmanomos kliūtis sutrukdinti tolimesnei karjerai tarnyboje ar moksle. Įvairios partijos instancijos ypatingą dė-

Tipiški naujosios raud. vokiečių kartos vadai: jaunas kuopos vadas ir rastišės viršila - moteris.

mėslį kreipia į gabesni jaunimą. Vilkonėmis ir grasinimais jis yra verbuojamas į karo mokyklas. Ta akcija visu smarkumu pradėta 1953 m., atseit jau turima pora laidų jau visu rūpestingumu paruoštų karininkų, kurių dauguma savo kailiu jau nėra patyrusi buržuazinio gyvenimo: atgal pasižiūrėję jie atsimentą tik karo ir pokario vargą. Kai šitų laidų karininkai, išėję praktiką daliniuose, dar baigs

4 metų Friedricho Engelso karinę akademiją Dresdene ir galop užmės vadovaujančius postus, tik tada galima bus kalbėti apie raudonąją vokiečių armiją kaip karinę jėgą, bet tam dar reikia 10 metų. Ar tada, turint galvoje atominių ir raketinių ginklų pažangą, 120,000 ar 240,000 ar pagaliau 500,000 vyrų galėtų turėti tokią reikšmę, kokią galėjo turėti iki 2 D. karo pabaigos, tenka abejoti.

Chruščiovo Amerikoje laukiant

(Atkelta iš 1 psl.)

vas, kurio užsienio reikalų ministras Gromyko tėra paprasčiausias "aparačikas," be teisės savarankiškai galvoti.

Viceprezidento R. Nixono kelionė į Rusiją formaliai palaidojo senosios diplomatijos tradicijas ir būdus, nes jos sukeltame triukšme tyliai buvo numarinta senojo stiliaus užsienio reikalų ministerių konferencija Genevoje. Kaip Vienybė jau buvo nurodžiusi tai konferencijai prasidėjus, iš jos nieko gero nebuvo galima laukti, nes ją išsukė sovietų blefas sutvarkyti savo būdu Berlyno klausimą. Blefas išaiškintas, užsienio reikalų ministrai nieko kito padaryti negalėjo, ką nors naujo išgalvoti jie neturėjo reikiamo

autoriteto. Tas ir nulėmė jos likimą.

Nixono, galimo kandidato į JAV prezidentus, kelionė į Rusiją visų pirma nulėmė vidaus politikos sumetimais. Prezidentas Eisenhoweris ir dauguma republikonų vadų mano, kad rinkikai rinkdami senatorius ir kongresmanus vadovaujasi lokalinės politikos sumetimais, bet rinkdami prezidentą jie svarsto apie jo tinkamumą vadovauti užsienio politikai. Tais sumetimais kaip tik ir laimėjo pats Eisenhoweris. Po to kai Kremliuje jau buvo apilankę kai kurie žymūs demokratų politikai, ir Nixonui reikėjo ten paviežėti. Faktas, kad jį lydėjo net 73 JAV reporteriai aiškiai rodo, kad jo kelionės aidas turėjo būti didesnis Amerikoje

negu pačioje Rusijoje. Kremlius iš savo pusės Nixonui davė geresnės progos pasirodyti (kalba per radiją), negu kitiems Kremliaus svečiams. Ir kaip netrukus paaiškėjo, tai padarė ne velni — už tai išsiderėjo Nikitos vizitą į Ameriką ir Eisenhowerio revizitą. Pats Nixonas, anot Chicago Tribune, buvo tiek garbingas, kad savo kelionės rezultaty nepervertino. Atvirkščiai, jis kukliai prisipažino, kad jo kelionė iš tikro "nieko nepakeitė, viskas liko kaip buvo. Ir Nikita čia atvažiuavęs tuojau nepasikeis, pridūrė jis, nors vizitas į Ameriką be abejo turėtų praplėsti jo akiratį.

Bet jei kelionė į Maskvą, deja, atrodo esanti būtina pareiga sėkmingam kandidatui į

Mums rašo

Taupykite energiją priešui, o ne tarpusavio rietenoms. Jei-gu Rastenis padarė klaidą, jis turėtų prisipažinti. Tai būtų vyriška, nes nedaro klaidos tik tas, kas nieko nedaro.

Didelė gėda Clevelando Gaidžiūnui pilstyti pamazgas Vienybės ir J. Tysliavos adresu. Tuo nepakenksite Vienybei ir nepažeimsite jo redaktoriaus, kuris vaikas būdamas stėjo savanoriu į Lietuvos kariuomenę.

PRANAS S. RIMKUS
Oakland, Cal.

Siunčiu 5 dol. auką dėl pa-brangusios popieros. Sveikinu savitraščių Vienybę be lietuvių vienybės ardy-tojo Broniaus Railos.

L. NORKUS
Brooklyn, N. Y.

Rugpjūčio 5 d. Naujienos savo apžvalgoje dar kartą grįžo prie Rasteniados.

Prie to Naujienų komentaro dar reikty pastebėti, kad jei Rastenio "raportas" bolševikams būtų pradėtas ne jo paties, bet bolševikų iniciatyva, jie be abejo būtų Rasteni atidavę tokiam tardytojui, kuris šiek tiek nusimanytų apie lietuviškus reikalus — kokiam Lietuvos komunistui.

P. V.

NIXONAS RUSIJOJE

JAV prezidentus, ko gi siekia pats Nikita savo kelione į Ameriką? Atsakymas yra toks, kad jis siekia dramatiško JAV — Sovietų Sąjungos santykių pagerėjimo pavaizdavimo. Tai reikalinga jo paties prezitžo sutvirtinimui Sovietų Sąjungoje ir pavergtuose kraštuose. Efektas gali būti toks nemalonus, kad Eisenhoweris dar prieš Nikitą atvažiuojant skuba į Europą užtikrinti savo sąjungininkus, kad Amerika jų neišduos. Jis važiuoja į Londoną, Paryžių ir Bonną asmeniškai pasakyti tai, ką senais gerais slaptosios diplomatijos laikais ramiai galima buvo pasakyti per pasiuntinius: Nikitos, kaip ir Nixono vizitas, nieko nepakeis. Bet kas tai pasakys pavergtom tautom?

Geram darbui visada pritariau

(A. Kurelaičio visuomeninio gyvenimo kelios klostės)

Gimęs 1879 m. Keryvu kaime, Girkalnio parapijoje, Raseinių apskr. Šiomet, gruodžio 15 dieną jam 80 metų amžiaus sukaktis. 1909 m. atvyko į Baltimorę ir čia visą laiką gyveno, 40 metų išdirbęs "kriaučių šapose," kol išėjo į pensiją. Taigi šiomet jam sueina 50 metų nuo atvykimo į šį kraštą.

Ilgas A. Kurelaičio gyvenimas bent 1909 — 1935 metų tarpe yra palikęs pėdsakų Baltimorės Lietuvos visuomenėje. Igliau ar trumpiau buvo pimininku D. L. K. Kęstučio Draugystės, Susiv. Lietuvos Amerikoje, taip pat Baltimorės Lietuvos Tarybos. Buvo Tėvynės Mylėtojų Draugijos vicepimininku ir 5-tojos Sandaros kuopos pirku ir vicepirku (šiam pastarajam be Baltimorės dar priklausė ir šios sąjungos Philadelphia spygarda).

Siek tiek yra padirbėjęs vietos Lietuvos Tautinio Knygyno valdyboje. Buvo Baltimorės Lietuvos Namui statyti bendrovės direktorium (tarybos nariu). Iš Lietuvos atvykusiems čia aukų rinkti arba prakalbų sakyti, pav. Vilniaus veikėjui d-rui D. Alseikai, kompozitoriui Stasiui Šimkui ir kitiems yra padėjęs atlikti jų uždavinį. Dalyvavo surašant ne vieną nepriklausomos Lietuvos reikalu rezoliuciją, atsiskaitimą ar garsinimą.

J. GARBENIS

Jo darbo yra idėta ir Lietuvos našlaičių nauda. 1922-23 m. su mokytojais seserimis Ona (jau mirusi) ir Viktorija Čėsnaftėmis iš krautuvininkų rinko aukas maisto konservų dėžutėmis, paskui surengdavo vakarus su laimėjimų traukimu. Pajamas siūsdavo našlaičių globos draugijai, kurios reikalu čia, Amerikoje, lankėsi D. Slezevičienė ir V. Venclienė.

Buvo vienas amerikiečių Lietuvos "Rūbo" bendrovės steigėjas. Jos Baltimorės atstovų įpardavė 400 "Rūbo" šerų (šėras buvo 10 dol.). Ši vertėmė ir audimo pramonės bendrovė Tauragėje buvo pastatiusi fabriką.

Žmonių prašomas, padėdavo nusistūti jų giminiams iš besikuriančių Lietuvos pinigų. Tuo būdu 1919 — 1924 metų laikotarpy patarpininkavo išsiųsti apie 10,000 dol. (1 doleris vertė tada buvo 10 litų).

A. Kurelaičis buvo įsitraukęs ir į darbininkų organizacijas, jose eidamas tai vieno, kitas tai kitokias pareigas. Kurį laiką buvo nepriklausomos siuvėjų unijos Lietuvos skyriaus pimininku. "Vadinamoj Independent Unijoj," pasakoja K-tis, "buvom taip susitvarkę: ligos ir mirties atveju pašalpos nebuvo; tik jei kas neturėdavo nuomai užsimokėti arba jei kas

pritrūkdavo pinigų maistui, tai unijos nutarimu buvo skiriama pašalpa."

"Paskui mes pasidarem I W W (Industrial Workers of America) nariais. Ši unija man patiko. Kai reikdavo tartis su firma (darbdaviu), neidavo tik vienas unijos atstovas, bet eidavo su juo dar keli vyrai

bet eidavo su juo dar keli vyrai. Ši organizacija smarkiai ir kartais stoji už darbo žmonių būvio pagerinimą. Tačiau socialistai jos nemėgo. O visi biznieriškai jos nekenė.

Vėliau, 1914 ar 15-tais metais atsirado Amalgamated Clothing Workers of America. Kat nėjo ši unija, streikų nebuvo, nes ji pati buvo streiklaubė: savo "veiklą" ji pradėjo suardydamas kitos unijos (minėtos I W W, kuri iširo 1917 m.) streikus. Mat, tada vienoje siu-

ANTANAS BURBA-KURELAITIS

vykloje kartais būdavo dvi unijos. Dėlto mes priešinomės amalgamėtų unijai, kuri yra pašalpinė žydų organizacija. Turint galvoje, kad siuvimo pramonė čia, Baltimorėje, yra žydų rankose ir kad šis unija valdo to paties kraujo broką, aišku, kodėl jau 40 su viršum metų dirbantieji "kriaučių šapose" turi tenkintis tuo, ką jiems primeta "brokai". Darbininkams amalgamėtų unija daugiau nuima, negu pridėda".

A. Kurelaičis pajėgiausias savo gyvenimo metais, nors ir mažamokalis būdamas, nesibaigė, kaip daugumas dabar didžiamokslis naujujė ateivių visuomeninio darbo. Kaip matėm, dažnai buvo netgi prieštaky. Be kitų tam reikalingų savybių tai reikią ir tam tikrą jo asmens pranašumą, nuosakumą, sugebėjimą vadovauti, savo kalba ir elgesiu kitus patraukti, įtikinti ir t. t.

(Nukelta į 10 psl.)

ANTANAS BURBA-KURELAITIS

IŠ MANO JAUNYSTĖS LAIKŲ

"Gyvenime visuomet yra vietos žygiams, ir kas jų nesusiranda, yra tiesiog tinginiai ar bailiai, arba nesupranta gyvenimo, nes jeigu žmonės gyvenimą suprastų, kiekvienas panorėtų palikti jame savo šėšelį. Ir tuomet gyvenimas nebertytų žmonių, nepalikdamas jokių pėdsakų..."

M. GORKIS

Kai žmogaus gyvenimas diena iš dienos vis slenka į saulėleidį, ir jau nebežavi ateitis, jis neturi nei jėgų nei noro ko nors tikėtis arba siekti. Jam belieka gyventi pračities atsiminimais. Dažnai, būdamas vienišas ir nuobodžiaudamas, pavargusia mintimi vis grįžta į savo jaunystę, jėškodamas kuo pasiguosti. Tada prieš jo akis iškyla, ką jis išgyveno, ką matė, patyrė, kokie buvo svarbiausi jo gyvenimo įvykiai, kurie jį džiugino arba liūdino.

Taip vadinami didieji veikėjai, politikai ir valstybių galvos, kurie vadovauja visuomenei, ir šiaip kuo pasižymėję, rašo savo atsiminimus, nušviesdami to meto išskirtinius įvykius ir iškilnesius žmones.

Bet neretai ir paprastas žmogus, darbininkas, savo aplinkoje nebūdamas kažin ką nuveikęs, gali ką papasakoti, kas kitiems geriau padeda pažinti jo gyventąjį laikotarpį ir to meto santykius tarp žmonių. Nesu literatas, o tik "mažasis rašėjas," lietuviško žemdirbio sūnus. Ką dar iš savo atminties galju atgaminti, bus tikrai pluoštelis padrikų atsiminimų apie mano jaunystę ir kareivavimą.

Tikiuosi, kad čia atsklei-

("Mažajo rašėjo" atsiminimai)

džiami keli vaizdeliai padės siek tiek suprasti, ką turėjo išgyventi mūsų tautiečiai caro armijoje pirmaisiais šio šimtmečio metais, įskaitant ir rusų — japonų susirėmimą. Karas — tai ne juokai. Kenčia visi, kas tik jame dalyvauja: buvom nevalgę, sušalę, aptekę parazitais. Nė joks rašytojas negali aprašyti kareivio vargų. Rusų uniformą man teko nešioti beveik 6 metus, nes tiek tada pašauktiesiems reikėdavo ištarnauti.

Gerinant būvį sau ir kitiems, pasipriešinant sauvalei, žmogaus pažeminimui ir neteisybei, iškeliant aikšten vyresnybės apsilėidimą ir nerūpestingumą pavaldinių atžvilgiu ir pagaliau stengiantis išlaikyti savo — lietuvių ir padoraus žmogaus vardą, kartais ir vieno asmens pastangos nusistovėjusiai ir, rodos, nepakeičiamai kasdienybės tvarkai padaro įtakos.

Iš manes, buvusio tik kareivių, betgi nereiktų laukti visapusiško to meto aplinkybių nušvietimo arba išsamesnio vaizdo. Mažas man buvo skirtas vaidmuo. Todėl ir mano čia atpasakojami įvykiai gal atrodyt nedideli, mažareikšmiai.

Kalbėdamas apie save, tikiuosi, kartu praskleidžiu ir plyšėli mūsų tautos pračities, ypač jaunų vyrų likimo, kai buvo imami į caro kariuomenę. Daugeliui net ir senosios kartos mano pergyvenimai bus gal svetimas ir tolimas dalykas, nes ką mano bendralaikiams reikėjo anuomet iškęsti, žino tik aštuoniasdešimtame-

čiai, kurių skaičius ne tik šia-pus, bet ir anapus Atlanto jau nedidelis.

Tuos savo jaunystės nuotykius pasakodavau draugams prie stikliuko, kai norėdavau pavairinti laiką, kai nusibosdavos šnekėti apie "kriaučių šapas": kalnierinius, kišeninius, siūlinius-rumbinius, preserius, uždarbius ir kai reikėdavo prasimanyti ką nors kita.

Tokiais atvejais versdavau savo kareivavimą "istorijomis," kol tarp mano klausytojų atsirado vienas jaunesnis, kuris tais mano nuotykiams rimčiau susidomėjo ir mane pričiupo, girdi:

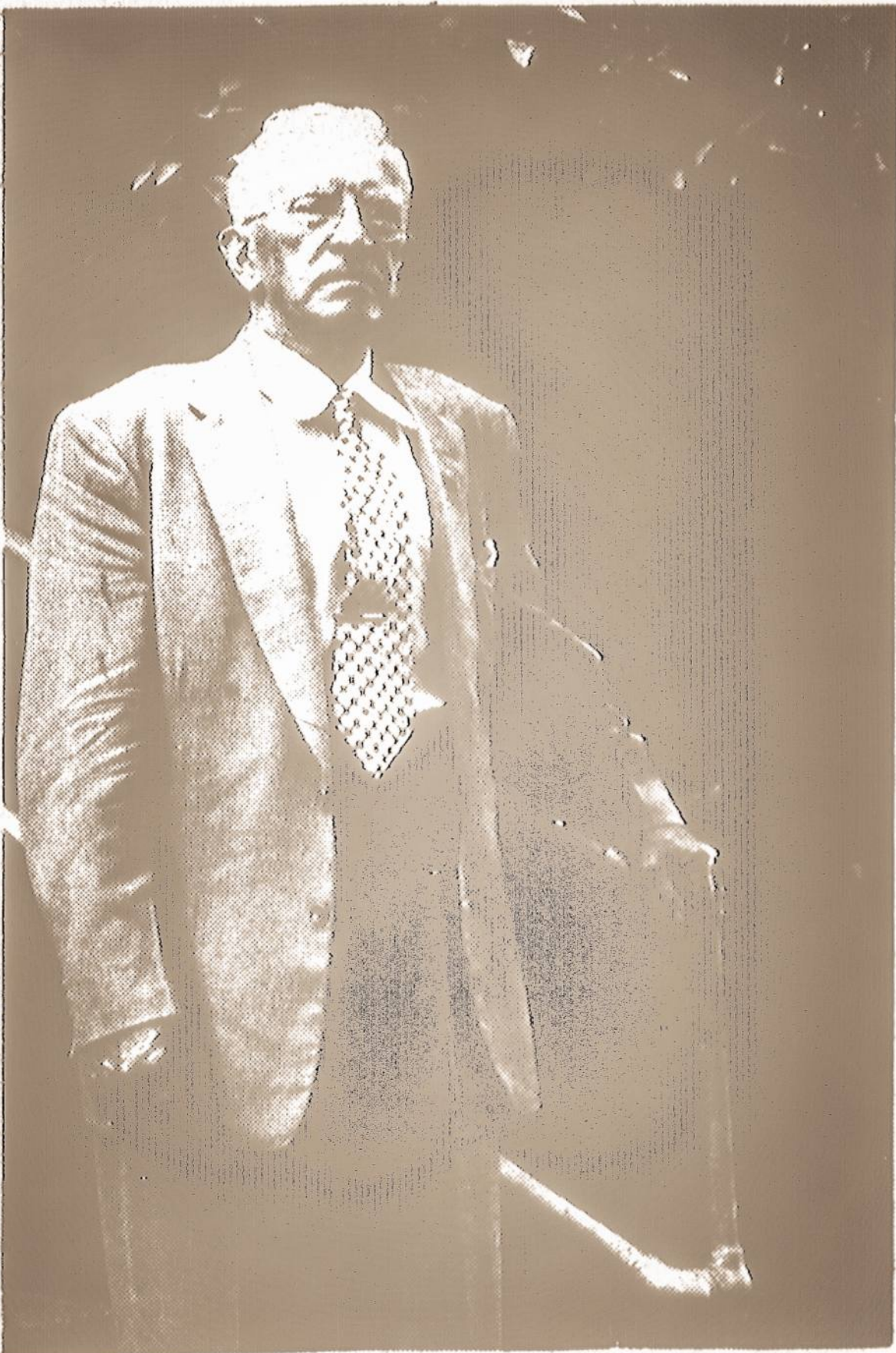
— Kurelaiči, surašyk! Tokių žmonių, kaip tu, jau reta.

Ir nepaleido manęs, kol šitie gabalai buvo išpešti iš mano besilpstančios atminties užkabarų ir dabar perteikiami Vienybės skaitytojams, tarp kurių aš turiu ne vieną buvusį bendradarbį, kaip ir aš dabar pensininku, ir draugu.

Velionies redaktorius Juozo Laukio pakalbintas, dalį šių savo atsiminimų buvau pradėjęs spausdinti prieš 40 metų Baltimorėjeėjusiame Darbininkų Balse. Bet, sustojus tam laikraščiui, nutrūko tada ir mano pasakojimas. Tik dabar, pagrindiniai perdūrėję pagal šiu dienų rašomąją mūsų kalbą, ji vėl atnaujinau.

Šio darbo ėmiausi dar ir dėlto, kad, berods, apie minimą laikotarpį maža tėra rašytinio palikimo. Gal kam nors iš mano amžininkų tarpo šie užrašai pažadins vieną kitą prisiminimą, kurie, Vienybės redaktoriui globojant, galėtų išsamiau papildyti anų laikų paveikslą.

(Bus daugiau)

T. CIRKELIS, Vienybės skaitytojas nuo 1907 metų, gyvenantis su žmona Woodhaven, N. Y. Plačiau apie šį lietuvių patriotą, skaitanti mūsų laikraštį daugiau kaip 50 metų, parašysime kitą kartą — Vienybės veteranų skiltyje.

KAS PIRMAS GRIŽ Į LIETUVĄ?

Draugo Babrauskas siunčia į Lietuvą Meką, Škėmą ir Landsbergį, Naujienų Cicėnas gina Lietuvoje pasilikusius - kartu paėmus jie iškelia problemą, kuri jau rūpėjo Adomui Mickevičiui

A. LANDSBERGIS

Dėl Lietuvos esu akis išverkęs, Bet, jei norėčiau tėviškę numirti, Aš nežinau, į gimtą savo šalį Kurį turėčiau pasirinkti takelį -

— Šią Adomo Mickevičiaus Konrado Valenrodo poemos vietą atsiminiau liepos 25 d. savaitgalį perskaitęs Čikagiskiu DRAUGO ir NAUJIENŲ dienraščių vadinamus "kultūros" priedus. DRAUGE buvęs ilgametis rašytojų draugijos pirmininkas Ben. Babrauskas patiekė kažkokią savotišką mišrainę pavadinant: "Premijos, nuosmūkliai, konkursai Lietuvoje," o NAUJIENOSE Jeronimas Cicėnas savo "dienų skeveldrose" prisiminė neseniai Lietuvoje mirusį Petrą Vaičiūną.

Tuo tarpu, kai J. Cicėnas savo straipsnyje klausia: — ar turime (iš principo) moralines teisės griežtai — neatlaidžiai teigti ar neigti šiandienyksiūsius lietuvius kurėjus anapus geležinės uždangos t. y. krašte itin sunkiomis sąlygomis bekuriančius? — Ben. Babrauskui joks moralės klausimas nekyla. Jis drąsiai nurodo, kad kandidatas Lietuvos literatūros premijai Bieliauskas yra išaugęs "komunistinėje J. Banaičio ir (ateitininkės) S. Neries globoje, pirmuosius žingsnius... žengęs per A. Rūkio redaguotus Moksliečių Varpus." Suprask, štai kas priperėjo komunistus Lietuvoje! Bet tai dar ne viskas. Paminėjęs, kad komunistinis žurnalas Literatūra ir Menas neįgijam atsiliepė apie mūsų modernistą Joną Meką, Babrauskas išpėjo savo komunistinius kolegas:

— Idomu, ką darys Vilniaus redaktoriai, kai pamatys kurią dieną tą autorių nei centrinėje (t. y. maskvinėje) spaudoje bendradarbiaujantį?

Toliau B. B. minėdamas Lietuvoje paskelbtą atvirą dra-

mos konkursą, pastebi, kad jame gali dalyvauti tik Lietuvoje gyvenę rašytojai ir iš to pasidaro tokia išvada:

— Vadinasi, iš anksto apsaugota, kad nei Škėma, nei Landsbergis tų premijų nenusiunestų!

Atseit, B. B. nori netiesiogiai DRAUGO skaitytojams įpiršti pažūrą, kad Mekas, Škėma ir Landsbergis nuoliasi Lietuvon ir tam nėra jokių ideologinių kliūčių! Toks B. B. ir DRAUGO moralinis nuosmūklis pralenkė visus iki šiol žinomus nuosmūklis.

Babrauskas, atrodo, yra

tiktas kaimišky davatų pažūros atstovas: kas bent kiek abejoja nusistovėjusios ar bandomos nustatyti tvarkos tobulumu, tas jau ir komunistas. Iš tikro gi yra visai atvirkščiai. Komunistu gali būti tik tas, kuris tiki į jų skelbiamą doktriną arba apsimeta tokiu esąs, lygiai taip pat, kaip daug žmonių vaikšto į bažnyčias ne todėl, kad tikėtų, bet tik todėl, kad "taip reikia." Tuo tarpu A. Škėma ir A. Landsbergis, net rašydami į dvasininkų paskelbtus dramos konkursus, savo kūrinuose neatsisakė nuo tam tikrų abejonių iškelimo, kas savo keliu sukėlė daug galvosūkio premijų skyreėjams. "Pasaulietiškiems" konkursams patiektose dramose ta abejonė yra dar aiškesnė. Škėmos "budime" pabunda ne tik komunistinis tarytojais, bet ir katalikų kunigas: abu jie išūti griežto tikėjimo skelbimo beprasmiškumą. Landsbergio "5 Stulpuose" drįstama suabejoti partizanų kovų prasmingumu. Nenuostabu, kad ir pasauliečių teisėjų tarpe abi tos dramos sukėlė daug abejonių, ne dėl savo literatūrinės vertės, bet dėl "ideologinės" pusės ir, jei ne pirmininkė, ko gero būtų buvusios nustumtos į šalį. Tokia "abejonės dvasia," žinoma, netiktų ir komunistams. Kam, kam, bet tiems trims Babrausko paminėtiems vyrams nėra ko darytis Lietuvoje.

Lietuvoje ir, deja, Išeivijoje, pasisekimo sulaukia tie, kurie pučia pavėjui. Petras Vaičiūnas tam geriausias pavyzdys. 1919 m. iš Vilniaus su bolševikais bėga į Rusiją,

BEN. BABRAUSKAS

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

ten nesiekiant, grįžta į Lietuvą ir nebogai gyvena iš daugiau ar mažiau "patriotinės" literatūros, vėl atėjus bolševikams, Vaičiūnas vėl "pirmūnų" eilėse... Toks plaukimas pasroviui turi ir tam tikros rizikos. Jei režimai keičiasi greitai, galima nusivilti sparnus. Taip atsitiko Vaičiūnui, atėjus vokiečiams jis kartu su kitais tariaimais "kultūrbolševikais" pateko į vokiečių pavėsyje veikiančių mūsų nacionalistų nemalonę. (Savo autobiografijoje Vaičiūnas giriasi patekęs net į paties Hitlerio nemalonę. Tai, žinoma, nesąmonė: Hitleris, kuriam didžiausias meno kūrinys

buvo "Lehoro Linksmoji Našlė," iš meninio taško nieko prieš Vaičiūną negalėjo turėti. Cicėno aiškinimas, kad gestapininkai išsigando Vaičiūno eilėraščiuose minimo žodžio laisvė, yra labai naivus. Ir nacių dainose žodis "Freiheit" yra linksniuojamas labai daug kartų. Tik naciai išvaizdavo laisvę nuo žydų, o Vaičiūnas nuo "ponų.")

Išskyrus tą trumpą incidentą, Vaičiūnas plaukė pasroviui ir vis sėkmingai. Pagal tą pavyzdį "katalikiškiems" rašytojams būtų daug lengviau grįžti į Lietuvą: jiems užtenka

JERONIMAS CICĖNAS

tik paskelbti, kad žiūrėjo praigaitinga kunigų įtaką mūsų kultūrai ir to užtekta. Ta pati "pristatkinimo" praktika tikų ir bolševikiniam režimui. Tuo tarpu viskuo abejojantiems Škėmai ar Landsbergiui ar Mekui būtų žymiai sunkiau įrodyti savo "atsivertimo" nuosirdumą.

Štokie visokie besiaiskinimai, kas galėtų grįžti į Lietuvą ir kaip vertinti tokius, kurie pasirinko bendradarbiavimą su bolševikais, tariamai Lietuvos naudai, man priminė Konrado poemą, nes ten iškeliama ta pati problema:

"Riteriams, — sakė, — laisviems galima rinktis sau ginklas ir atviro kovos aikštėj kautis, kaip lygus su lygiu. Betaig tu esi vergas, vergo ginklas — tai klasos."

Prieš kryžiuočius senovės lietuviai negalėjo atvirai kovoti, todėl jie griebėsi klastos. Adomas Mickevičius išvaizdavo, kad ordino magistras Konradas Valenrodas, kuris pasižymėjo ypatingai blogo vadovavimu, iš tikro buvo lietuvis, tuo būdu norėjęs atkeršyti vokiečiams. Ir pas mus yra tendencija Konrado Valenrodo bruožus žiūrėti pas Lietuvoje likusius "kultūrininkus." Negalima, žinoma, neigti, kad Lietuvoje likę ir naujai išaugę meno ir mokslo darbuotojai nedavė tam tikro žino mūsų tautinei kultūrai, bet kaip Vaičiūno atveju, paprastai sunku išskirti kur buvo siekta naudoti Lietuvai ir kur sau pačiam. Kiekvieno atveju rašytojas, kuris pasirinko sau laisvę, kad plūstų prieš vėją, yra vertingesnis ir galų gale

ANTANAS SKĖMA

tautai naudingesnis negu tas, kuris pučia pavėjui. Tragiška, kad tai reikia aiškinti tiems, kurie patys čia atsirado politinio bėglio titulu.

Neseniai New Yorke gastroliavę garsiojo Maskvos Bolšoj teatro baletu artistai buvo atilankę New York City baletu repeticijoje. Maskvinės baletas yra geriausiai aprūpintas su seniausiom tradicijom pasaulio ansamblis ir tai, ką jie parodė, buvo nuostabiai puikūs caro laikų baletų pastatymų kopija, tuo tarpu New York City baletas, kuriam vadovauja rusų emigrantas Balanchine, nors ir neturi tų puikių sąlygų, baletomanų dėl savo naujų kelių įveikimo yra laikomas pirmaujančiu pasaulyje. Sovieti-

niai baletininkai, pasižūrėję tų naujų kelių ir išraiškos būdo įveikimo, pakraipė pečiais ir pasakė: pas mus tokios nesąmonės nebūtų leistos. Už tat mes ir grįžtame — buvo new yorkečių atsakymas. Atsakymas, kurį, tikiuos, pasirašytų ir daugumas mūsų, savųjų pačių dažnai patiepiamų. "modernių" menininkų ir rašytojų nepaisant viso tėviškės pasiilgimo.

TRAKŲ POMPĖJA

Trakuose, įsant žemę namo pamatams, rasta sena mūrinė siena. Pradėjus kasinėti, rastos XVI — XVII amžių gyvenamųjų ir ūkinųjų pastatų akmenų ir plytų sienos. Rasta daug gerai išlikusių keramikos dirbinių. Be to, ornamentais papuoštų molinių lėkščių, puodų, daug koklių. Vienoje koklių plytoje matyti Mykolo Oginskio, kuris tuo laiku vadovavo Trakų vaivadijai, herbas. Rastos Venecijos stiklo sukės rodo, kad Trakai tada turėjo prekybinius ryšius su Vakarų kraštais. Rastas lietuviškas VI amžiaus varinis pinigas. Šių archeologinių kasinėjimų vietą gyvenytojai dabar vadina "Trakų Pompėja".

... Brutus, kaip žinote, buvo Cezario angelas. — Shakespeare. Kai valdininkas paima į ranką plunksną, kaimiečiai meldžiasi ir paukščiai dreba. — Rusų patarlė.

Kamtybė turėtų įveikti kiekvieną nelaimę. — Virgilijus.

Būtų laiminga ta valstybė, kur filosofai būtų valdovais, o valdovai filosofais. — Platonas.

VILNIUS

GEDIMINO GATVĖ

Istorinė apysaka

P. Tarasenka

Mozūrų žemėje

Kilus triukšmui, atėjo kunigaikštis Jonušas ir, didžiausiam savo nustebimui, pažino Kęstutį. Dar labiau nustebė, išvydusi nelauktą svečią, Jonušo žmona — Kęstutė duktė Danutė.

— Iš kur, tėveli, toks išvargęs atvykai? Girdėjom, kad kryžiuočių nelaisvėje buvai. Labai tavęs gailėjomės! — sveikindamasi su tėvu, klausinėjo Danutė.

— Taip, tikrai pas kryžiuočius kurį laiką paviešėjau, o dabar ir jūsų viešnagėn užsukau! — linksmai kalbėjo Kęstutis.

— Prašom, tėveli, labai prašom! — kvietė tėvą Danutė.

— Ne vaišių mums pirmiausia reikia. Iškūrenkit karštai pirtį, stiprias vantas suriškite. Gerai išsivonogės tavo, Danute, vaišių ir tavo, Jonušai, garsiojo midaus paragausiu! — tarė Kęstutis.

— Mielas tėveli, neturime mes pirties.

— Kaip tai? Pirties neturite? — nepatikėjo Kęstutis, kuris labai mėgdavo vanotis karštoje pirtyje.

— Tikrai neturim! — patvirtino Jonušas.

— Tai gal ir iš viso nesiprausę gyvenate? — pašiepė juos Kęstutis.

— Prausiamės, kubiluose prausiamės!

— Koks ten prausiamasis! Nei sušils, nei išsivonosi! Ką daryti? Gal jūsų duonkepė karšta, joje išsivonosiu? — paklausė Kęstutis. Mat, kartais, pirties neturėdami, lietuviai karštoj duonkepėj išsivonodavo.

— Karšta, tėveli, karšta! Tik dabar keptėja iš jos pyragus išėmė! — atsakė Danutė.

Karštoj duonkepėj tarnai šiaudų paklojo, vietoj vantų dar vasaros laiku iš žalių berzelio šakų surištą šluotą surado. Įlindo Kęstutis į karštą duonkepę, sušilo, šiaip taip išsivonogė, vėliau kubile nusiprausė. Kartu ir Alpas visus ilgos kėlonės purvus nusiplovė. Svariai apsilvėkę Kęstutis, midų gūrkšnodamas, šeimininkams kalbėjo:

— Vargšai tavo lenkai, Jonušai, kad pirties neturi.

Kiek ji malonumo ir sveikatos žmogui suteikia! Ir kaip aš, Danute, tave išleisdamas nesusipratau prie kraičio dar ir pirtį pridėti! Gerai, dabar tavo kraičį papildysiu. Žiemos keliu jums pirtį, pilną beržinių vantų, ant pavazų pastatęs, atsiųsiu. Vanokitės į sveikatą!

— Ačiū, tėveli, vanosimės ir tau už šilumą dėkosime, — juokėsi Danutė. — O dabar prašom prie stalo.

— Mielai mano vaikai, pakvieskit prie stalo ir mano išvadotoją, mylimą sūnų Alpa! O dar turiu čia ir du savo bajorus: poną Joną Deguckį ir poną Kazimierą Smoliaką. Labai mudu jiems dėkingi, nes jie nepabūgo jokių vėlnių, nakties metu girioje iš klampynės mus skęstančius išgelbėjo. Norėčiau drauge su jumis, savo bajorais ir sūniumi prie šio vaišių stalo pasidžiaugti!

— O kur tie bajorai? — pasiteiravo Jonušas.

— Pilies kieme pasiliko! — ramiai atsakė Kęstutis.

— Ei, tarnai! — sušuko Jonušas. — Bėkite į kiemą ir ten, suradę bajorus Joną Deguckį ir Kazimierą Smoliaką, vaišintis pakvieskite!

Išbėgę į kiemą, dairosi tarnai: jokių bajorų niekur nematytį, tik ties arklidėm du degutdariai triūsia prie statinių su degutu. Tarnai ėmė garsiai šaukti:

— Ponas bajoro Deguckil! Ponas bajoro Smoliakai! Išgirdo tuos tarnų šauksmus degutdariai.

— Jonūk, tai mus šaukia, — sakė Kaziuokas. —

Juk tai mes į bajorus to senio valkatos buvome pakeltil!

— Atsiliepk, jei nori lazdu paragauti! — piktai atsakė Jonukas draugui.

„Mat, koks tu, — pyktelėjo Kaziuokas. — Galėsi pats jų paragauti“, — pamastė ir garsiai atsiliepė tarnams, rodydamas į draugą:

— Štai, malonūs ponai, bajoras Deguckis!

— O štai bajoras Smoliakas! — bakstelėjo pirštu į draugą Jonukas.

Nustebo tarnai, pamatę, kad šaukiami bajorai yra prasti degutdariai, bet kunigaikščio įsakymas turį būti įvykdytas, todėl jiems nusilenkė ir pakvietė prie vaišių stalo:

— Ko jūs, ponai bajorai, šaukiami nenorit atsiliepti? Juk valdovai jūsų vaišintis laukia! — pasakė vienas tarnas.

— Kokie valdovai? — paklausė degutdariai.

— Mūsų kunigaikštis Jonušas su žmona ir garbingas svečias, kunigaikštienės tėvas, Trakų ir Zemaitijos valdovas kunigaikštis Kęstutis su savo sūniumi. Be jūsų valgyti nepradedas!

Susižvalgė nustebę degutdariai... Ką darys? Jei kviečia, tai reikia eiti. Nedrąsiai įžengė jie į valgomąjį.

Sypsodamasis sutiko juos Kęstutis ir pakvietė prie stalo.

Studentų gyvenimas

REDAGUOJA: A. Butas, R. Kalvaitis, L. Mockūnas, S. Novickis.
MEDŽIAGA SIŪSTI: A. Butas, 39 Crosby Ave., Brooklyn 7, N. Y.

STUDENTŲ GYVENIMO REDAGAVIMAS

SG Redakcija turėjo pasitarimą su p. Tysliava ir šio skyriaus reikalams gavo visą puslapį. To puslapio redagavimas taip pat buvo patikėtas SG Redakciniam kolektyvui. Todėl SG Redakcijai teks savarankiškai atrinkti straipsnius, juos perredaguoti prireikus ir atsakyti už skyriaus medžiagą.

Patiems studentams redaguojant, skyrius be abejojimo tiek mokesčių dėl patirties stoko. Taip pat gal nevisi straipsniai patiks vyresniosios kartos skaitytojams. Tačiau SG yra skiriamas studentijai. Tikrasis studentijos veidas atspindės skyriuje tik tada, jei sky-

rių redaguos patys studentai. Todėl savarankiškas redagavimas yra būtina sąlyga.

SG daugiausia diskutuos tik studentiškas problemas, dėl to bus be vargo išvengta bet kurios kontroversijos su bendrine Vienybės linija. Jei dėl SG Redakcijos jaunumo pasitaikytų kokių nors trūkumų, tikimasi juos pašalinti betarpiškais pasitarimais tarp p. Tysliavos ir SG Redakcijos.

Ir skaitytojų SG Redakcija lauks studentiško gyvenimo nuotraukų, kronikos, straipsnių ir kritikos. Pagarbiaujama, kad straipsniai neilgesni kaip 2-3

puslapiai. Medžiaga siūsti SG Redakcijai iki kiekvieno mėnesio 10 dienos.

SG Redakcija, turėdama savarankiško redagavimo teises, yra suinteresuota, kad skyrius turėtų daugiau skaitytojų. Šie normalūs interesai sutampa ir su paties Vienybės interesais, todėl p. Tysliava pasiūlė atpiginti studentams metinę prenumeratą iki 5 dol. Kad būtinai būtų negalintys laiko, SG Redakcija jau dabar ragina studentus susitaupti po 5 dol. prenumeratą ir pasiūsti Santaros vietinių skyrių leidiniams arba tiesiog SG Redakcijai.

Įdvygos Matulaitienės vadovaujamos tautinių šokių grupės nariai pikoiki.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

SANTAROS-ŠVIŠOS Federacijos išleistas studijų rinkinys "Lietuviškasis Liberalizmas" jau platinamas. Šis rinkinys yra pirmoji studija lietuvių kalboje šiuo mums labai svarbiu klausimu. Joje bendradarbiauja stiprios jėgos: V. Domela, K. Drunga, J. Girmis, A. Gureckas, J. Jaks-Tyris, J. Kaupas, V. Kavolis, V. Rastenis, R. Šilbajoris ir V. Trumpa. Knyga visais atžvilgiais įdomi ir kontroversinė. Knygos kaina 3 dol. Ją galima įsigyti per Santaros skyrius. Taip pat Studentų Santaros išleistas Algimanto Mackaus poezijos rinkinys "Jo yra žemė."

rime tapti kūrėjais. Turime nemažai jaunesnių rašytojų ir menininkų, kurie mūsų užkonservuotos lietuviybės atstovų nesuprantami. Kiekvienas turėtų būti idomautis jų kūrybai; be to, Santara turėtų sudaryti forumą, kuriame būtų galima su jais palaikyti aktyvų sąlytį. Kūryba yra veidrodys, kuriame atsispindi žmogaus veidas. Šios kartos lietuvių studentas nori pamatyti savo veidą.

L. MOCKŪNAS

326 ŽODŽIAI

Paskutiniame Akademinio Mūsų skyriuje (Vienybėje) Studentų Gyvenimui nepasigailėta "draugiškų" sveiklinimų. Akad. Mūsų stelvaras yra suprantamas, deja, jiems negalėjome skirti tiek daug dėmesio ir vietos.

ROMO VIESULO,

Santaros Garbės Filisterio, vieno iš pajėgiausių Amerikos grafikų rekomendavus Cincinnati Meno muziejui, darbai buvo išstatyti Ljubljanoje (Jugoslavijoje) tarptautiniame grafikos festivalyje. Taip pat, JURGIS SAPKUS buvo išstatęs savo dailės darbus Old Town Triangle Art Fair Chicagoje. Be to, Sapkus jau esąs gavęs kvietimą iš vienos Stuttgarto galerijos savo kūrinių parodai rengti.

RICHARDAS LEGECKIS

abiturientas žadąs šį rudenį pradėti studijas Queens College, šiuo laiku yra "councilor" vienoje Penn. stovykloje.

R. Legeckis sako, kad patyrimas, įgytas lietuviškoje skautybėje, jam palengvino citi "councilor" pareigas.

Individas ir organizacija

Nuo neatmenamų laikų žmogus yra kankinamas vienos dilemos. Ta dilema yra konfliktas, išaugęs iš individo santykiavimo su bendruomene. Šis konfliktas vyksta tarp noro pažinti save bei patenkinti savo "aš" kūrybinę plėtmę ir tarp bendruomenės pastangų pakelsti viešajai nuomonei.

Negalėdama patenkinti kiekvieną asmenį atskirai, bendruomenė išvysto savo masinius idealus, prisidengiusius viešosios nuomonės, tautinio susipratimo ar organizacinio našumo vardais. Šie idealai yra niekas kitas kaip paskiro asmens siekimų "atmiešta" imitacija. Istoriškos būvyje bendruomenė visada rodė palinkimo vyrauti individą, idant jį padarius vienu iš dalių savo mašinoje. Individas, žinoma,

visais laikais tam priešinosi. Šiuo būdu paprastai kildavo dinamiška lygsvara tarp individo ir bendruomenės. Ši lygsvara dažnai sudarė sąlygas masinių idealų neutralizavimui paskiro asmens naudai.

Santaros paskirtis mūsų emigracinėje studentijoje yra išlaikymas sakytos lygsvaros. Negalima leisti, kad lietuviškas kūrybingumas būtų nurašytas "lietuviybės išlaikymo" ar tuščios reprezentacijos sąskaiton. Daugumas mūsų akademinio organizacijų yra pasiryžusios išlaikyti lietuviybę. Tuo "išlaikymu" yra suprantamas aklas praetis atsiekimų garbinimas, kuris darosi vis blankesnis juo dažniau jis yra kartojamas. Tikrai pastatydama kūrybingumą kaip aukščiau-

sią vertybę, akademinė organizacija gali pateisinti savo būvį. Prisiminimus galime palikti mūsų partijoms — jos ir taip neturi ką veikti.

Mūsų emigracinėje bendruomenėje yra labai įprasta kūrybingumą maišyti su visuomeniškumu, bandant vadinti "veiklią" pridengti kūrybine aureole. Kartais būna net taip, kad legalaus susirinkimo pravedimas ar taisyklingas protokolo surašymas pasidaro vienintelis akademinės organizacijos tikslas. Kartais atrodo, kad skirtumai mūsų akademinėse organizacijose glūdi ne jų ideologijoje, bet biurokratinės aparatų dydžiuose. Neretai visuomenininkas yra suinteresuotas tikslai savo aparatu ir jo paties išaukštinimu, iš tikrųjų būdamas priešingas bent kokiam kultūriniam darbiui. Pavyzdžiui, nors mūsų visuomeninių organizacijų yra nemažai, bet tokiam reikalui kaip lietuviškos beletristikos rinkinio anglų kalba išleisti, jo iniciatorius iš jų jokios paramos nesulaukė. Paradoksas: visuomenininkas yra vergas savo paties vadovaujamo aparato, būdamas visagė "viešos nuomonės" ir "sveiko proto" dėsnų tarnas.

Jau sakiau apie reikala išlaikyti lietuvišką kūrybingumą. Tai nereikškia, kad visi mes tu-

Pasinaudokite plačiai žinomos ir gerai užsirekomendavusios firmos patarnavimu siunčiančios siuntinius į SSSR ir Lietuvą

PACKAGE EXPRESS & Travel Agency, Inc.

BROOKLYN, N. Y. - 1530 BEDFORD AVENUE

Tel. IN 7-6465 ir IN 7-7272

NEWARK, N. J. - 312-314 MARKET STREET

Tel. MI 2-1681 ir Bowling Green 9-6992

Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. * Visi muitai apmokami vietoje, mūsų įstaigose. * Prie firmos įstaigų yra krautuvės. * Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%. Įstaigos ir skyriai atidaryti kasdien nuo 9-6, šventadi. ir sekm. nuo 9-4.

MŪSŲ SKYRIAI

78 SECOND AVENUE
NEW YORK 3, N. Y.
ORegon 4-1540

11601 JOS. CAMPAU AVE.
DETROIT 12, MICH.
Townsend 8-0298

651 ALBANY AVENUE
HARTFORD 6, CONN.
CHapel 7-5164

832 NORTH 7th STREET
PHILADELPHIA 23, PA.
WALnut 3-1747

107 SO. VERMONT AVE
LOS ANGELES 4, CALIF
DUmkirk 5-6550

241 N. ASHLAND AVE.
CHICAGO 22, ILL.
Humboldt 6-2818

Norėdami gauti daugiau informacijų reikalaukite mūsų firmos katalogą.

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street
Brooklyn 1, N. Y.
MAin 4-6400

700 Caroline Ave.
N. Valley Stream, N. Y.
Valley Stream 5-0783

LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

ANTANO IR ONOS KAUNŲ

MAISTO KRAUTUVĖ

Pristatomas geriausias maistas į namus, taip pat parengiamas bei baliams, tik reikia paskambinti: ULster 8-7821 arba EVergreen 4-5233

52 HUDSON AVENUE

BROOKLYN 1, N. Y.

Norintieji išigyti skanių lietuviškų produktų,

LIETUVIŠKOS DUONOS, LIETUVIŠKŲ SŪRIŲ,
LIETUVIŠKŲ DEŠRŲ IR SKILANDŽIŲ

kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą:

PETRĄ LISAIUSKĄ

64-09 CLINTON AVENUE, MASPETH, N. Y.

Tel. TW 4-8087

Santaros suvažiavimai - išvykos

Santaros-Sviesos Federacija šaukia Vidurinių vakarų konferencija rugpjūčio 15-16 d. d. Union Pier, Mich., Lengveniu vasarvietėje. Programos didžiausioji dalis bus skirta veiklos reikalų svarstymui. Federacijos ir Filisterių Kolegijos vardu pranešimą darys dr. Jonas Valaitis, bendro veiklos plano klausimu referuos Kachonauskas ir G. Gedvila. Kultūros žurnalo reikalu kalbės V. Kavolis. Šeštadienio vakare numatoma įdomi meninė programa.

Rytinių pakraščių Santaros-Sviesos Federacijos skyriai rugpjūčio 29-30 organizuoja dviejų dienų išvyką į Port Jervis, N. Y. Programoje: paskaitos, diskusijos veiklos reikalais, filisterių posėdžiai, be to, numatoma pramoginė išvykos dalis.

Santaros visuotinis suvažiavimas ir šiemet ruošiamas Tabor Farmoje rugsėjo 11-13. Suvažiavimo dalyvius laukia plati ir visiems įdomi programa. Suvažiavimas paminės Santaros išikūrimo penkmetį. Pagrindinis šio minėjimo tikslas bus kritiškas praeities veikimo, atsiekimų ir trūkumų apžvelgimas.

Pagrindiniais paskaitininkais pakviesti dr. M. Gimbutienė, K. Drunga ir dr. H. Nagys.

Debatuose dalyvaus aktyviai Santaros gyvenime įsijungę nariai referuodami atskiras veiklos sritis: V. Adamkavičius, šiuo metu vadovaujantis lietuvių krepšinininkų reprezentacinei komandai grįžtančiai iš P. Amerikos, abžvelgs santariečių darbus Lietuvos vadovavimo veikloje, S. Šimoliūnas kultūrinę veiklą, Z. Rekešius santariečių visuomeninę veiklą lietuvių tarpe, J. Šmulskystis, idėjinę sąmonę narių tarpe, L. Sabaliūnas organizacinę

veiklą ir H. Žibas veiklos kritiką.

Be to, dalyvaujant mūsų rašytojams, įvyks literatūros ir dramos vakarai.

Studentų Santariečių kursai įvyks ten pat rugsėjo 8-10. Kursų temomis pratomos "Kovos dvasia," "Jaunimo problemos," ir "Kritinė veiklos būdų apžvalga."

Norintieji dalyvauti prašomi tuojau registruotis vietiniuose Santaros skyriuose.

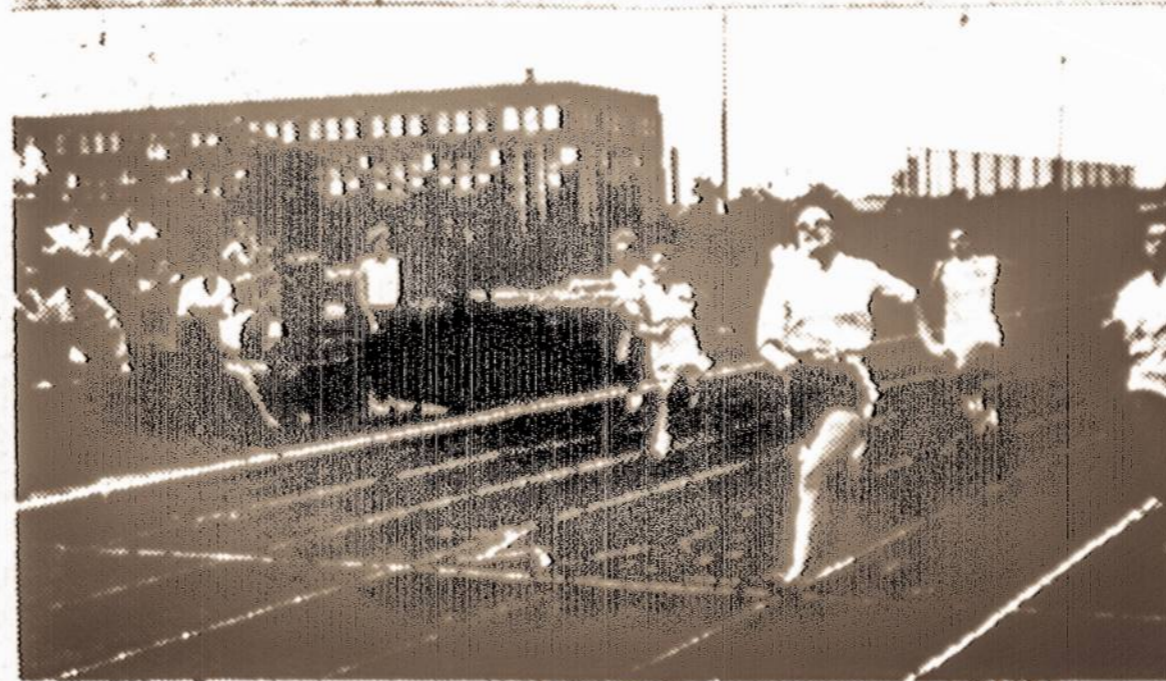
Šių metų liepos 29 d. įvyko Santaros filisterių aktyvo posėdis, dalyvaujant Centrinės Kolegijos pilnam sąstatui, Studentų Santaros centro valdybos vicepirmininkui iš Detroito, New Yorko Studentų Santaros skyriaus pirmininkui ir gausiam būriui vietos filisterių, atstovaujančių specialios darbo komisijas. Posėdyje svarstyti žurnalo leidimo reikalai, Tabor Farm suvažiavimas ir išvyka Port Jervis.

A. ILJASEVIČIUS,

Santaros vicepirmininkas, naujai išrinktoje Studentų Sąjungos centro valdyboje eina nario kultūriniais reikalais pareigas. Centro Valdybos pirmininku išrinktas santariečių bičiulis Rimas Vėžys, savo puikū jūmoru pralinksminę neviens santariečių suvažiavimą. Šio skyriaus redakcija linki sėkmės naujam Studentų Sąjungos centro valdybai nelengvame studentijos organizavimo darbe.

Stalo teniso čempionė

Septyniolikmetinė Nijolė Ramanauskaitė iš Vilniaus neseniai įvykusioje Rumunijoje Europos jaunių stalo teniso rungtyne laimėjo aukso ir sidabro medalius ir Europos čempionės vardą.

VIRŠUJE: LIETUVIŲ SPORTININKŲ DALIS 1959 m. Šiaurės Amerikos Pabaltiečių lengvosios atletikos pirmenybėse Čikagoje. APAČIOJE: 60 metrų bėgimo moterims laimėtoja Margarita Šileikytė (iš Chicago) pirmoji pasiekia baigmę Pabaltiečių varžybose. E. Sulaičio nuotraukos

Varžėsi Pabaltiečių lengvaatlečiai

Liepos mėn. 25 - 26 d. d. Chicagoje įvyko 1959 m. Š. Amerikos Pabaltiečių lengvosios atletikos pirmenybės. Jos jau buvo trečiosios iš eilės: 1957 m. panašios pirmenybės buvo pravestos Clevelande, o pernai Chicagoje.

Vertinant taškais, šias varžybas laimėjo lietuviai - 132:121. Tačiau vyrų grupėje daugiau taškų surinko latviai (81:77), ir tik lietuvių moterys, parodžiusios 55:40 pasekmę, čia nusvėrė pergalę. Taškai buvo skaičiuojami už 4 pirmąsias vietas. Kiekvienoje rungtyje, esant daugiau prizinių vietų laimėtoju, paskira tautybė gavo taškus tik už du atstovus.

Vyrų grupėje lietuviai išėjo laimėtojais šiose rungtyne: 400 m. (E. Alexejunas - 52.2), ieties metime (A. Brazdis - 199'6"), 110 m. kliūtiniam bėgime (H. Lukaitis - 16.5), šuolyje į aukštį su kartimi (E. Alexejunas - 23.2), trišuolyje (V. Venclauskas - 41'2"), 4 x 100 m. estafetėje (lietuvių rinktinė - 45.9), šuolyje į aukštį (H. Lukaitis - 5'7").

Moterų grupės lietuvių laimėjo: 60 m. (M. Šileikytė - 8.4), 100 m. (M. Šileikytė - 14.0), šuolį į aukštį (K. Gelažytė - 4'3"), disko metimą

(S. Juodvalkytė - 95'5"), 4 x 60 m. estafetę (lietuvių I - 33.1), rutulio stumimą (S. Juodvalkytė - 35'1"), ieties metimą (M. Šileikytė - 86'2").

Pažymėtina, jog lietuviai vyrai gerai pasirodė trumpų distancijų bėgimuose, tuo tarpu kai ilguose vyravo latviai. Lietuviai geresni buvo įvairiose šuoliuose, tačiau mėtymuose (išskyrus ietį) pirmaisiais buvo latviai.

Gera pajėga čia pasirodė chigagietis E. Alexejunas, pelnęs lietuviams nemažą taškų. Moterų klasėje pažymėtina buvo M. Šileikytė (taip pat iš Chicago) laimėjusi 3 pirmąsias vietas ir prisidėjusi prie pergalės estafetėje.

E. SULAITIS

Krepšinininkai New Yorke

Garsioji lietuvių rinktinė, grįždama iš Pietų Amerikos, sustoja New Yorke ir rugpjūčio 15 d. turi parodomąsias rungtynes su New Yorko Lietuvių Klubo komanda.

New Yorko sporto organizacijos yra rungtynių rengėjai, todėl jos ir kviečia krepšinio mėgėjus pasižiūrėti rungtynių (o pasižiūrėti tikrai yra ko).

Mums studentams rūpi kitas rungtynių aspektas, todėl mes krepiamės ir į tuos, kurie nėra sporto mėgėjai.

Nėra reikalo aiškinti apie krepšinininkų gastrolių svarbą Lietuvai. Tačiau svarbu atkreipti dėmesį, kad šiam dalykui reikalinga finansuoti dar trūksta lėšų, nes (neįskaitant kelių labai girtinų išimčių) visuomenės parama iki šiol buvo labai menka. Organizacijos, kurios dar neaukojo, pakartotinai raginamos atsivėlgti ir reikalo svarbą. Tačiau dėl rugpjūčio 15 dienos rungtynių krepiamasi į pavieniūs asmenis.

Krepšinio salė rugpjūčio 15 d. turėtų būti pripildyta žiūrovų ne vien dėl įdomumo, bet ir dėl tautinės pareigos.

Šis studentų spaudos skyrius turi konkretų pasiūlymą tiems, kurie negalės atvykti į rungtynes. Įėjimas 2 dol. Negalint atvykti, prašoma visvien paremti sportininkus, prisijunčiant tuos 2 dol. Auka nedidelė, o reikalas svarbus.

Pinigus siųsti į SG Redakciją (A. Butas). Visos aukos tuoj pat bus perduotos Valdui Adamkavičiui (vienam iš krepšinininkų išvykos organizatorių, kuris prieš kelionę sportininkų vardu turėjo užtraukti 2,000 dol. paskolą).

JOHN BALTADUONIS
FRANKFORD AVENUE
Cafe
1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAICIAI

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

White Horse Tavern

PRANAS BRUČAS, Savininkas

BARAS, RESTORANAS IR SALE
DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

86-16 JAMAICA AVENUE
Woodhaven 21, N. Y.

Tel. Virginia 6-9519

MŪRINIAI NAMAI - vienos, dviejų ar daugiau šeimų, netoli Subway, taip pat APARTAMENTŲ NAMAI investavimui, teikiantys nuo 10 iki 25% pelno.

Fred Meyrow Agency REAL ESTATE INSURANCE Ltd

Jeigu norite parduoti savo namą tuojau telefonuokite EV 5-3700 2222 PITKIN AVENUE BROOKLYN 7, N. Y. ir klauskite MR. DARROW. COR. VAN SICKEN AVE.

Joseph Andrusis Insurance

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildytų, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders).

KREIPTIS

HAVEN REALTY

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 7-4477

Kasdien 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Sėkmadieniais 1 val. p. n. iki 5 val. vak.

Geram darbui visada pritariau

(Atkelra iš 5 psl.)

Bet didžiausias A. K-čio nuopelnas yra švietimo srityje. Jis yra pirmosios šio miesto, nepriklausomos nuo parapijos, tautinės mokyklės, kuri veikė 8 metus (1916 - 1924) steigėjas. Jo dėka ne vienas beraštis ateivis pramoko skaityti ir rašyti. O svarbiausia: per šią lietuvių mokyklę perėjo keli šimtai čia augusio jaunimo. Šiame darbe A. K-tis parodė nemažai pasiaukojimo ir ištvėmės. Vienu metu jis turėjo net dvi tokias mokyklėles: pačioj Baltimorėj ir užmiesty (Curtis Bay), pakaitomis vieną vakarą vienoj, kitą - kitoj, dirbdamas 6 vakarus per savaitę, iš pradžių be jokio užmokesčio, dargi net savo prikišdamas. Jo mokykla gal buvo vienintelė tokia visoj lietuviško švietimo istorijoj, nes pasilaikė saldinais, kuriais vaikus priviliodavo: būdavo priperka saldinių, kad jie rytoj ir vėl pas jį ateitų. Jeigu nebūtų sugebėjęs patraukti vaikų, nebūtų jų tiek daug klasėje turėjęs.

Visą laiką A. Kurelaitis laikėsi tautinio nusistatymo - vidurinio kelio, niekad per daug nešizavėdamas joku internacionalu. Įgimtas supratin-gumas, pažiūrų platumas ir nuomonės laisvumas, pajuo-

kauti linkstąs nusiteikimas, mokėjimas sudominti pasakojimais iš savo patirties, kariškai tvirta kalba - jį išskyrė iš kitų senųjų ateivių tarpo. Jis buvo daugiau už kitus apsitrynęs ir "svieto matęs", nes ilgokai tarnavęs caro kariuomenėj ir dalyvavęs rusų - japonų kare. Ypač dėl savo, kaip švietėjo, garso, buvo tapęs liaudies švi-suoliu, baltimoriečių pramintu "profesorium". A. Kurelaitis - tikras Amerikos lietuvių da-raktorius. Jo visa išvaizda: il-ga, tiesi nosis, aukšta kakta, aukštas ūgis sustiprina tokį iš-pūdi. Kartą reikėjo vaidinti ka-ralių. Nagumauckas, ano laiko Baltimorės lietuvių - teatralų vadovas, šiam vaidmeniui pa-rinko ne ką kitą, kaip A. Ku-relaitį.

Dėl vieno jo privačiam gy-venime nepasisekimo, jį giliau paveikusių, A. Kurelaitis glau-džiau susidraugavo su "čierku-te". Jei ne atsidavimas šiai daugelio "singelių" pramogai (iš kitos gi pusės koks būtų veikėjas, jei nepalaikytų šio lietu-viško vašingumo papročio - šios socialinės "dorybės"), su-kaktuvnininko visuom. darbų kaupas būtų dar didesnis. "Nešventi buvom", šypsosi, trauk-damas pypkę A. K-tis, "kai

Juozas ir Antanina Kivytai savo namuose Maspeth, N. Y. Nese-niai Kivytai minėjo savo vedybų 48 metų sukaktį. Gimę, augę ir susituokę Lietuvoje, Suvalkijoje, Kivytai atvyko į Ameriką 1913 m. ir čia sukūrė gražią šeimą - užaugino tris dukteris, Stasę Smith, Mariją Fister, Oną Howard ir sūnų Algirdą. Kivytai yra veiklūs vietos lietuvių visuomenėje - priklauso eilei draugijų ir yra Vlenybės skaitytojai nuo pat atvykimo į šią šalį.

prisieidavo, išgerdavau gerai". Jo bendradarbių - veikėjų ver-tinimu jo geri darbai betgi vir-sija jo silpnybes.

Vienais metais Lietuvių Sa-lėje buvo renkami baltimorie-čių tarpe labiausiai žinomi, šauniausi, viskam geram tinkami, vyras ir moteris. Tokia "leide", tinkančia ir prie svečio ir prie pečiaus buvo išrinkta Kilikevičienė. O populiariausiu vyru pripažintas A. Kurelaitis, Salėje ypač tada buvo subruzdę jo mokiniai, kad ši garbė tektų jam.

Apie savo gyvenimo rikuo-jamąjį pradmenį sukaktuvinin-kas tiek tepasakė: "Buvau ir te-besu bepartysis. Savo lietuviškos prigimties ir tėvų tikėjimo niekad neatsižadėjau. Kur tik mačiau gero, tai pripažinau. O kas priešinga tautai - atme-čiau. Jeigu kur buvo dirbamas geras tautai darbas, tai aš pri-sidėjau".

Kaip aiškėja iš jo atsimini-mų, kurie šiame Vienybės nu-meryje pradėdami spausdinti, žmogaus padėti arba užimamą

vietą gyvenime apsprendžia ne atsitiktinybė, bet likimas. A. K-tis nebuvo, kaip vienas tų sumišusių - suglušusių dypie-čių, iš kurių pasigirsta klausi-mas: ar verta man būti lietu-viu?"

Tautos dvasinę gvybę pa-laiko ne tik tie, kurie žūsta ko-vos lauke, pagarsėja savo pro-fesijoj kitataučių tarpe, savo tautiečiams keldami pasidžia-vimą; ne tik tie, kurie išskyla dailės ar mokslo darbais, prira-šo krūvą storų vertingų knygų, bet ir tie kuklūs lietuviai, pa-prasti darbininkai, kurie mei-lės savo krašto žmonėms ikvėp-ti, kasdien, kietai užsispyrę, verčia dirvono vaga, nelaukda-mi, kol žemę atmirkys lietus.

O dabar, kadangi A. Kure-laitis nesukrovė jokio turto ir niekas nesitiki iš jo jokio palikimo, artimesnieji giminės jo nelanko ir nesirūpina. Tenka tokio amžiaus sulaukusiam glaustis prie svetimųjų ir per dienų dienas tūnoti savo kam-barėly.

BALFO PIKNIKAS

Bostoio Balfio 17 skyrius rengia pikniką rugpjūčio 23 d. Romuvos parke, Brockton, Mass. Rengėjai visus kviečia jame dalyvauti. Savo atsilan-kymu paremsime brolius, kurie kenčia badą Sibiro taigose. Pa-dėkime jiems nors duonos kas-niu ir vaisiais, kad galėtų su-laukti Lietuvos laisvės. R.

Sėkmingesnei veiklai

Studentas Anatolijus Butas, pasižymėjęs kultūrinėje veik-loje, pakviestas į JAV LB New Yorko I-sios Apylinkės Valdybą vicepirmininku jaunimo reika-lams; Leonardas Žitkevičius, poetas, pakviestas nariu infor-macijos ir spaudos reikalams; Kazys Budvytis, veiklus bend-ruomeninkas, pakviestas nariu ryšio reikalams; negalint dėl rimtų priežasčių eiti pareigų J. Ryliskui - pakviestas prof. K. Kepalas nariu kultūros rei-kalams. Valdyba pertvarkyta bei papildyta sėkmingesnei veiklai išvystyti.

Brooklyno Lietuvių Piliečių Klubas savo patalpose nori įrengti valgyklą, kurios kon-cesijas labai geromis sąlygos siūlo privačiam asmeniui. Ge-ra proga išvystyti pelningą biz-nį. Dėl smulkmenų, kreiptis į Pil. Klubo vedėją Kostą Vai-taitį - 280 Union Ave., Brook-lyn II, N. Y. Tel. EV 4-9672.

Winter Garden Tavern Inc.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms.

POLAIDOTUVINIAI PIETUS

Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS Baras ir Restoranas

Lietuviškos gamybos pietūs, vakarienės ir užkandžiai.

GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS

Sales sokiams, vestuvėms ir kitokioms pramogoms prieinamomis kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimų patalpos nemokamai.

Visais reikalais kreipianasi į klubo reikalų vedėją KOSTĄ VAITAITĮ

280 UNION AVENUE
SPAUDOS KIOSKAS

BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9672

Festival Restoranas ir Baras

VACYS STEPONIS, Savininkas
40 EAST 26TH STREET, NEW YORK CITY
Telefonas MU 3-2928
GERI PIETŪS IR VAKARIENĖ - JAUKUS BARAS

Salė vestuvėms, susirinkimams ir kitiems parengimams.
LIETUVIŠKIEMS SUĖJIMAMS NEMOKAMAI
Gali tilpti 200 žmonių. Mielai kiekvienas bus suiktas.

Visame New Yorke nerassite gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ka nerengtumėte - koncertą, vestuves, prakalbas ar šokius - SALESE GALI TILPTI NUO 25 IKI 2000 DALYVIU.

L. MOLIN - REIKALŲ VEDEJAS
320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžini-gai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobiliui reikalingas bet koks - didelis ar mažas - pataisymas.

COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS

85-42 WOODHAVEN BLVD. WOODHAVEN, N. Y.
(86th Avenue kampas, prie Jamaica Avenue)
Telefonas Virginia 6-9683

JOE & JOHN FRIENDLY SERVICE

JONAS KARPUS
JUOZAS KAZLAS
Savininkai

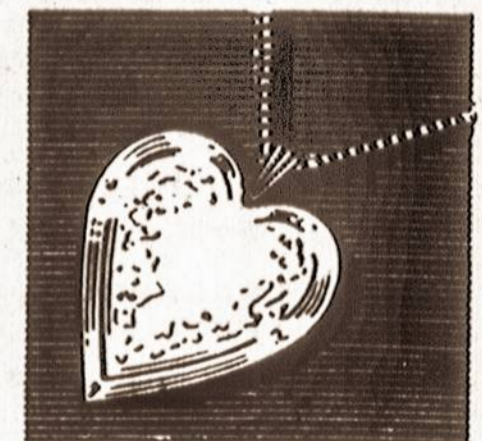
- SUNOCO -

Tel. APplegate 7-9515
GAS - OIL - TIRES
BATTERIES

A. to Z LUBRICATION
588 Jamaica Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Highland Place kampas

TWICE
Treasured!

GENUINE
Amber
GEM OF THE AGES

GINTARAS
LIETUVOS AUKSAS

Įvairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis Uzsakoma per paštą AMBER GUILD LTD. 80-19 31st Avenue JACKSON HEIGHTS, N. Y.

AP's T. V. Service

ALBERT J. MISUNAS, Savininkas
 TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS IR III - FI
 Darbas garantuotas Priimama iki 10 v. v.
 101-23 112th Street RICHMOND HILL 19, N. Y.
 Telefonas Virginia 6-6895

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS SAVININKAS
 34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. U.
 PARDUODAMA SU NUOLAIDA: televizija, radijas, HI-FI
 fonografai (tape recorders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai,
 dulkių siurbiai. 40% NUOLAIDA VOKIŠKIEMS HI-FI
 TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS, HI-FI.
 Darbo valandos kasdien iki 7 v. v. Tel. AP 7-0349

Dorion & MFG'S OUTLET STORES, INC.

Mūsų krautuvėje gausite viską kas tik reikalinga
 artimiesiems Tėvynėje pradžiuginti:
 vilnonės, silkinės ir kitokios medžiagos žemesnėmis kainomis,
 negu kitur. Be to, medžiagos namų papuošimui: fiberglass ir kt.
 148-09 JAMAICA AVENUE JAMAICA 35, N. Y.
 (išlipiti Sutphin Blvd. stotyje) Tel. AXtel 7-6082
 Vienybės skaitytojai perkantieji medžiagas
 siuntiniams į Lietuvą gauna 10% nuolaidą.

MATTHEW MAZEIKA, Savininkas

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.
 80-115 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
 Telefonas: Virginia 9-3112

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
 1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
 Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
 1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
 Telefonas: POplar 5-4110

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
 423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
 Direktorius Reikalų Vedėjas
 660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
 NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
 410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
 Tel. STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
 9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
 Vėsinamos Koplyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
 AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

SKAUTŲ RAMBYNAS II

Lygiai prieš 5 metus rytinio pakraščio skautai ir skautės turėjo gausią ir įspūdingą viso rajono stovyklą "Rambynas." Šįmet, penkmečio sukakties progą, toje pačioje vietoje vėl įvyks bendra rytinio pakraščio skautų — skaučių stovykla, pavadinta "Rambynas II."
 Stovyklų viršininkais pakviesti prityrę skautininkai — ps. R. Molienė iš Worcesterio ir sktn. V. Pileika iš Hartfordo. Kitoms vadovų pareigoms pakviesti K. Čampė, R. Kežys, V. Alksnis, V. Raškevičius, J. Raškys, E. Liogys ir kt.

Ši stovykla bus plati savo apimtimi ir, atrodo, gausi dalyvių skaičiumi, nes šalia reguliarių skautų čia įsikurs ir patys mažiausi — vilkiukai ir patys vyriausi — akademikai, ko ankstesnėse stovyklose nebūdavo.

"Rambynas II" bus įkurtas amerikiečių skautų stovyklavietėje, gražiame Cape Cod pušyne, and Long Pond ežero kranto. Stovyklautojai galės naudotis maisto sandėliais, saldytuvais, ligonine, laiveliais, kopyčia ir kt.
 Visi stovyklautojai bus apdrausti nuo įvairių nelaimių.

Stovykla įvyks nuo rugpjūčio 30 iki rugšėjo 8 d. Pagal

susitarimą su amerikiečiais, stovyklą negalima atvykti anksčiau kaip rugp. 30 12:30 p.p. Neturintieji palapinių, galės išsinuoti (2-3 žmoniems palapinė 1-2 dol.)

Stovyklos mokestis asmeniui 20 dol. Dviems iš vienos šeimos — 35 dol., trims — 50 dol.

Skautų tėveliai ir bičiuliai kviečiami stovyklą aplankyti rugp. 5-6 dienomis.

Stovyklos adresas: Lith. Scout Camp, Camp Child, Manomet, Mass.

R. KEŽYS

LSB kontingento vadovas, siunčia linkėjimus iš dešimtosios pasaulinės džamborės Filipinuose.

JAUNIMO ŠTABAS

Prie JAV LB New Yorko I-sios Apylinkės Valdybos sudarytas Jaunimo Štabas, į kurį pakviesti pasireikšusieji kultūrinėje veikloje: D. Alytaitė, D. Audėnaitė, J. Birutis, A. Bobelis, A. Butas, R. Butrimas, A. Butaitė, A. Dzikas, A. Noakaitė, L. Karmazinas, R. Kežys, G. Klinavičiūtė, R. Kulytė, D. Leskaitytė, V. Lušytė, R. Padvarietytė, V. Salamončikaitė, V. Svalbonas, R. Penikas, D. Ulėnaitė, R. Vilkutaitytė, G. Zaunilūtė. Štabo susirinkimas įvyks rugpjūčio 16 d. sekmadienį. Apieškimo parapijos mokykloje — 12 val.

M. Aleksiejienė, mokėdama savo prenumeratą Vienybei, agentui J. Krunkliui išteikė laikraščiu auką. Administracija reiškia jai padėką.

Geras advokatas yra blogas kaimynas. — Ispanų patarlė.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
 BROOKLYN 8, N. Y.
 Tel. APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
 41-40 74th Street
 JACKSON HEIGHTS, N. Y.
 Tel. NEwton 9-6620

Arlington RESTAURANT

LIETUVIŠKAS MAISAS
 COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING
 HALL FOR ALL OCCASIONS
 385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE
 Under BMT Jamaica Line — Norwood Avenue Station
 Phone: TAYlor 7-9842 ONA ir JONAS VALAIČIAI

DĖL CHRUSČIOVO VIZITO AMERIKOJE

ALT Vykdomasis Komitetas savo posėdy penktadienį, rugpjūčio 7 d., svarstė klausimą, kaip Amerikos lietuviai turėtų elgtis ryšium su Sovietų Sąjungos premjero Nikitos Chruščiovo atvykimu į Ameriką.

Vykdomasis Komitetas nutarė paruošti pranešimą visuomenei, išdėstydamas savo pažiūrą šiuo klausimu ir rekomenduodamas veikimo planą. Nuodugnesniam tokio plano apsvaistymui Vykdomasis Komitetas rugpjūčio 14 d. kvies ALT Centro Valdybos susirinkimą.

Vykdomasis Komitetas nutarė taip pat paruošti ikšamų memorandumą prezidentui Eisenhoweriui ir nedelsiant pasisakyti dėl Amerikos gubernatorių konferencijos sumanymo kviešti į Jungtines Valstybes vadinamuosius sovietinių respublikų premjerus.

ALT VYKDOMASIS KOMITETAS

Kun. A. Grudeckas, lietuvių parapijos klebonas New Haven, Conn., perkeltas klebonu į Šv. Juozapo parapiją Waterbury, Conn. Kun. J. Valantiejus, dėl nesveikatos, pasitraukė iš klebono pareigų.

Quick As A Wink

Quick help always available from Hartford Insurance Agent. Phone middle of night. We'll get up. Glad to. That's our job. Naturally. We're a Hartford Agency!

Albert J. Peters

116-55 QUEENS BLVD.
 FOREST HILLS, N. Y.
 VIRGINIA 3-1477

Agency for
 HARTFORD ACCIDENT and INDEMNITY COMPANY
 Hartford, Connecticut
 © 1958-59 A. J. P.

AUGUST P. GUSTAS, Inc. Laidotuvių direktorius

354 MARCY AVENUE
 BROOKLYN, N. Y.

Telefonas:
 EVergreen 7-4774

Naujai įrengtos koplyčios yra vos 2 blocai nuo Broadway. Pasiekiamas važiuojant BMT, INS traukiniais ir autobusais.

Daug vietos automobiliams pasistatyti

VIENYBĖ

Al. Vakselis
praneša, kad ši penktadienį, II val. ryte, New Yorko miesto meras Wagneris priima iš Pietų Amerikos grįžusius mūsų krepšininkus. Sportininkus merui pristato D. J. Ferris, Amerikos Atletikos Unijos vadas.

Adv. A. Weslan
po sunkios operacijos ligoninėje grįžo namo ir tebėra gydytojų priežiūroje.

Dr. H. ir J. Montvilai
atostogas praleido Cape Cod, Mass., kur šiemet buvo susibūrę nemažai lietuvių. Montvilai išsėjosi Jansony vasarvietėje.

Julius Jacyna,
Vienybės ir kitų laikraščių bendradarbis, nuvykęs atostogų į Colorado kalnus, siunčia linkėjimus.

A. Dėdinas
ir F. Baranauskas, Naujosios Anglijos vienybiečiai, siunčia linkėjimus iš Plymouth, Mass., kur jie dū vasaroja.

L. Lukosevičienė,
dr. H. Lukosevičiaus žmona, sunkiai serga ir tebėra Šv. Jono ligoninėje Brooklyne.

V. Žilinskas,
žinomas vietos veikėjas, savo atostogas praleido Pensylvanijos kalnuose.

M. Rumbaitis,
Vienybės skaitytojas, iki šiol gyvenęs San Francisco, persikėlė į San Rafael, Calif., kur įsigijo nuosavus namus. Anksčiau Rumbaitis gyveno New Yorke.

Algirdas Gustaitis,
mūsų bendradarbis Los Angeles, Calif., lankėsi Meksikoje. El Universal išdėdė Gustaitio nuotrauką ir informacinį rašini.

Stasys Baras,
žymusis solistas, 1958 m. laimėjęs muzikos konkurso premiją, rugpiučio 23 d. dainuos Chicago Daily Tribune muzikos festivalyje, kuris bus Conrad Hilton viešbuty Chicagoje ir kuriame, sakoma, dalyvaus apie 1,200 rinktinų svečių.

Janina Liustikaite,
žinoma solistė, rugpiučio mėnesio pradžioje išvyko į Italiją.

Svečiai bei viešnios J. J. Stuko radijo valandos piknike, Jamaica, N. Y. Nuotraukoje: A. Povilauskienė, Pakniai, Diržiai, J. J. Stukas, O. Kazlauskienė ir kiti. J. Tysliavos, Jr. nuotraukos

Anelė ir Julius Pakniai iš Harrison, N. J., kuriems ši mėnesį tenka sulaukti gražaus gimtadienio: Anelėi 70, o Julijui 71 metų amžiaus... Julius Paknis yra Schuyler Savings and Loan Ass. of of Kearny, N. J. prezidentas ir plačiai žinomas veikėjas bei nekilnojamo turto biznierių. Jo vadovaujama taupymo ir skolinimo įstaiga jau turi tris milijonus dolerių turto.

Krepšinio didvyriai New Yorke

(Atkelta iš 1 psl.)

nešė New Yorko Globetrotters, kai šie viešėjo tame pat Pietų Brazilijos mieste. Iš pavienius žaidikų ypatingai pagerbtas Varnas, nuostabus taškų medžiotojas iš bet kokios padėties.

Po to laimėta prieš Sao Paulo Floreste 66-53 ir pagaliau užsokta ant Brazilijos meisterio Sao Paulo Palmeira.

Lietuviai kovojo dantis sukandę ir pora minučių prieš pabaigą dar vedė trim taksais 65-62. Deja, baigmėj pristigo jėgų, o vienas žaidikų, Radvilas, jau buvo atskilęs nuo komandos ir grįžęs į JAV. Taip ir pralaimėta 66-71.

Kelionėj sportininkai buvo priimti augštųjų valdžios pareigūnų, miestų burmistrų, vyskupų. Ta proga padalinta literatūros apie Lietuvą, supažindinta su mūsų likimnėm problemom. Be lietuviškų reikalų, Chicagos burmistras Richard J. Daley krepšininkus buvo įgaliojęs oficialiai kviešti P. Amerikos sportininkus į Pan American žaidynes Chicagoj rugpiučio mėn. pabaigoj.

Rinktinės žaidikai, dažnai varginami įtemptos dienotvarkės ir neįprastinių klimato sąlygų, savo istoriniu žygiu daug pasiekė garsindami Lietuvos vardą, sustiprino ryšį su tenykdėiais tautiečiais ir laimėjo draugų tarp svetimtųjų. Jau nimas krepšiniu atliko daugiau nei vyresnieji galėjo tik svajoti.

TELEVIZIJOS PROGRAMA

Praeitą sekmadienį, rugpiučio 9, televizijos stotis WMAL (ABC) turėjo programą: College News Conference.

Svečiu toje programoje buvo Valstybės Sekretoriaus pareigas einęs Douglas Dillon. Jam kolegijų studentas statė klausimus. Televizijos stoties vadovybės specialiai išskviestas dalyvauti toje programoje Gabrielis Kajeckas iš Lituanistikos kursų Fordham Universitete.

B. Menderis,

ilgametis Vienybės skaitytojas, išvyko atostogų į Hartford Mills, N. Y.

Sutikime mūsų krepšininkus

grįžusius iš Pietų Amerikos

Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetas New Yorke maloniai kviečia New Yorko lietuvių plačiąją visuomenę atsilankyti į rengiamą

BANKETĄ RUNGTYNES PASILINKSMINIMĄ

1. Sutikimas krepšininkų rugpiučio 13 d. 3 val. p. p. Idlewild aerodrome. Skridimas Nr. 852, VARIG lėktuvų linija, International Arrival Building.

2. Pagerbimo banketas rugpiučio 14 d. 8 val. vak. FESTIVAL salėje, 40 E. 26th Street, New York City. Po banketo šokiai iki vėlumos. Banketo kaina \$5,00 asmeniui. Kelrodis: BMT traukiniu iki 23 ar 28 Street, IRT Lexington iki 23 Street.

3. Krepšinio rungtynės rugpiučio 15 d. 5 val. vak. Žaidžia moterys LSK New York prieš LSK "Vytis", Worcester, 6 v. v. Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio rinktinė prieš Lietuvių Atletų Klubą, Rungtynės vyksta Archbishop MULLOY High School (83-53 Manton Street, Jamaica). Pasiekdama traukiniu IND E ir F iki Van Wyck stoties; mašinomis iki Van Wyck Blvd. ir Queens Blvd. kampo.

4. Pasilinksminimas rugpiučio 15 d. 8 val. vak. CYPRESS MANOR Salėje, kamps Myrtle Ave. ir Cypress Ave. Ridgewood - Brooklyn. Įėjimas - \$2,00. Kelrodis: BMT Canarsie traukiniu iki Myrtle Ave. stoties, iš ten paeiti 2 blokus.

BANKETUI STALIUKAI 4 ir 8 ASMENIMS UŽSAKOMI PAS A. RUZGĄ, TELEFONAS HY 9-7209

KVIEČIAME VISUS IR VISUR DALYVAUTI

Jokūbas J. Stukas neseniai įvykusiame savo vadovaujamos radijo valandos piknike, Jamaica, N. Y., publikai pristato svečių iš Romos, kun. Vincą Mincevičių (kairėje).